

දෙහි ගස්වල පොත්ත දිරණ රෝගය 1922කේ අවිරුද්දේදී බෝවුනබව පෙනී ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන් මේ රෝගය බෝවී තිබුණේ දෙහි කොළවලය. එක දෙහි ගසක අතු වල රොගය බලවත්ව පැවතුනේය මේ ගස රඵ ගැටවලින් පිරි ගොස් මැරී ගියේය. එය උදුරා පුළුස්සා දමනලදී. රෝගය බෝවී තිබුණ අනිත් ගස්වලට බෙහෙත් වතුර ඉසිනලදී. ගස් රෝස වණිවී මේ රෝගයද පැතිරිණ. නමුත් එය ඉක්මණින් මැඩපවත්වා ගන්නාලදී.

1925හේ ජුලැයි මාසයේදී එක දෙහි ගසකට ලාටු වැගිරෙන රොගය වැලදී අතු කපා තුළාලවී තිබුණ ස්ථානවල තාර ගැමකරණ ලද්දේය. අතු අග වියලියන රෝගය 1925හේ ජුනි මාසේදී ගස් කීපයකට බෝවී මැරීයනබව පෙනීගියේය. අතු අග හැදී තිබුණ හතු වගීය රොගිවූ අතු වලින් වෙන්කරනලදී. මේ රෝගය බෝවී තිබුණ රිකිලිවල ක්ෂුද්‍ර ප්‍රාණින් වගයක් ඇතිවී එය වසංගත රෝගයක්දැයි සොයා ගැනීමට පරීක්ෂණ පවත්වනලදුව එය වසංගතයක් නොවනබව පැහැදිලිවිය. ලංකාවේ දෙහිගස්වල සාමාන්‍යයෙන් දැකිත්ව ලැබෙන හතු වගීයෙන් හටගන්නා මුල්රෝගය ගස්වලට බෝවුණ බැව් පසුව දැනගන්ව ලැබුණේය. 1926-27දී ගස් 41 මැරීගියේය. තවත් 24කට රෝගය බෝවුණේය. මුල්රෝගයේ ලක්ෂණ නම් ඉහතින් සඳහන් කරණලද ලාටු වැගිරී ඇතිවී ගස් මැරීයාමය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රදේශයන්හි පසට ආවරණය පිණිස වවනු ලබන පැළෑටි.

Cover Crops in Tropical Plantations.

(එච්. සී. ශ්‍රීමත් මහතා.)

මේ වාක්‍යයේ “ආවරණ පිණිස වවනු ලබන පැළෑටි” යන්න යොදන ලද්දේ පස සංරක්ෂණය කරගැනීම සහ දියුණුකරගැනීම සඳහා වතු වල වැවිලි වගී අත රේ වවනු ලබන කැළෑවල හැදෙන පදුරා සහිත පළා වගීයේ පැළෑටිවලටය.

ආවරණ පිණිස වවනු ලබන පැළෑටිවලින් ලැබෙන ප්‍රයෝජන.

- (a) අධික වම්බවෙන් හෝ වවා තිබෙන ගස්වලින් වැටෙන වැහි බිත්දුවලින් පසට සිදුවන අලාභ හානිවලට මේ ගස්වල කොළ ආරක්ෂාවක් වන්නේය.
- (b) පොළොව මතුපිට ජලය රැස්වීම වළක්වාගැනීමට සහ එසේ රැස්වූ ජලය වේගයෙන් ගලායාම අඩුකරගැනීමටද මේ ගස්වල කොළ ඉවහල්වේ.
- (c) බාල වැවිල්ලක ගස්වල කොළ සනවූ ආවරණයක් මෙන් හැදෙත්ව ප්‍රථම භූමියට සුයෑි තාපයෙන් සිදුවන හානි ආවරණ පිණිස වවනු ලබන ගස්වල සනවූ ආවරණයෙන් මගහැරීයාමෙන් “හියුමස්” නම් ජරු පස නැතිවීම අඩුවන්නේය.
- (d) සනවූ ආවරණ සහිත වැවිල්ලකින් පොළොව වැසියාම හේතුකොටගෙන වල් පැළෑටි හැදීම අඩුවේ.

(e) ආවරණ සහිත වැවිල්ලක ගස්වල මුල් පස් ඒකාබද්ධවීමට හේතුවන හෙයින් පස සේදීම මගහැරේ.

(f) ආවරණ සහිත වැවිල්ලක ගස්වල මුල් ගැඹුරට ඇදීමට උඩ පස් තවටුවේ හා වටපස් තවටුවේ රඳන ජලය බැසයාමට හේතුවක් වන්නේය. මෙයින් පසේ වතුර අල්ලාගැනීමේ සහ පසට වතුර උරුගැනීමේ බලයද දියුණුවී ප්‍රධාන වැවිල්ලේ ගස්වල මුල් ගැඹුරට ඇදීමට හැකිවන්නේය.

(g) සෙවණ පිණිස වවනු ලබන මේ පැළෑටිවලින් සවහා වශයෙන් වැවෙන කොළවලින්ද, අතුරකිලි ආදිය පැහීමෙන් ලැබෙන අමු ද්‍රව්‍ය වලින්ද පසෙහි ඉඤ්චය වත් ද්‍රව්‍ය වැඩිව එහි සම්බන්ධකාරය හා සාරවත් ගතිය දියුණුවේ. ආවරණ පිණිස වවනු ලබන පැළෑටිවලට බීජ ගුප්තිය ගොනුයේ පැළෑටි වගී තෝරාගැනීමෙන් පසට ජ්‍යෙෂ්ඨතා වාසුව රැස්කල හැකිවේ විශේෂයෙන්ම මෙය සිදුකල හැක්කේ ඒවා අමුකොළ පෝර මෙන් පාවිච්චිකරන විටය.

ආවරණ පිණිස වැවිය යුතු සුදුසු පැළෑටි වගී තෝරාගැනීම.

ආවරණ පිණිස වැවිය යුතු පැළෑටි තෝරා ගැනීම ලෙසෙහි පහසු වැඩක් නොවේ. එක රටක යම් කිසි වැවිල්ලකට සුදුසු ගස් තවත් රටක එම වැවිල්ලට සුදුසු වියයුතුයයි. කිසියෙක් බලාපොරොත්තුවිය නොහැක. එසේම එක වැවිල්ලකට ආවරණ පිණිස යොදන ගස් තවත් වැවිල්ලකට සුදුසු නොවේ. යම් ගස් සාරවත් ලෙස හැදෙන්නේ සෘතුගුණය මුහුදු මට්ටමේ සිට භූමියේ උස ප්‍රමාණය හා පසේ ගතිය යනාදී කරුණුවලට අනුව පමණකි. මෙය මතු සඳහන් නිදහිතවලින් ඔප්පුවේ. දකුණු ඉන්දියාවේ කොච්චියේ ප්‍රසිද්ධ රබර් වතු වල සෙවණ පිණිස වැවීමට “සැන්ට්‍රොසීමා පිසුබ්සින් (බැන්ත)” නම් ගස් වගී සුදුසුයයි වාණිකර කිබෙන නමුත් මැලයා ප්‍රදේශවල රබර් වතු වල සනීපලෙස හැදෙන රබර් ගස්වලින් ලැබෙන සතවූ ආවරණය නිසා ඒවා වගාකරගත නොහැකියයි කියනු ලැබේ. මුලින් කී රටේ වතු වල මෝසම් හුලං කාලයට පෙර පවතින විශලි සෘතුවේදී සවහාවයෙන් රබර් ගස්වල කොළ වැටෙත්. ඊට පසු ඇතිවන අධික වර්ෂාව සෘතුවේදී එසේම දෙවෙනි වරට කොළ වැටෙත්. මෙසේ අවිරුද්දෙන් වැඩිකොටසක කාලයතුල මැලයා රටේ මෙන් ආවරණ පිණිස වවනු ලබන ගස් සශ්‍රීකලෙස වැඩීම නැවතෙන් නෘච්ඡ සහ ආවරණයක් කොච්චි රටේ රබර් වතු වල දකින්නට නොලැබේ. අධික පස් සේදීම කරණකොටගෙන සම්පූර්ණයෙන් හැදිවිව රබර් ගස්වලට සිදුවන පාඩුව පිරිමසාලීමට මැලයා රටේ රබර් වතු වල “සැන්ට්‍රොසීමා පිසුබ්සින්” නම් පැළ වගී වැවීමට රෙකමදරාකරනු ලැබේ. මේ ගස් වගී වගාකිරීමෙන් රබර් ගස්වල කොළ නැවත වැඩිවෙන බව කියත්. නමුත් කොළ පදුරු සහිතව වැඩුණු පසු “බැල්හෝ සෙයි ක්‍රෝබ්” නම් පැළෑටි වගී (සාරවත් පළාතේ බෝංචි) ආවරණ පිණිස වැවිය යුතුයි. මෙයාකාරයෙන්ම මැලයා රටේ පොල් වතු වලටත් “සැන්ට්‍රොසීමා පිසුබ්සින්” නම් ගස් වගී යොග්‍ය වූ අතුරු වැවිල්ලක් වන්නේය. නමුත් ඉහතින් කී පරිදි ඒවා සහ වූ ආවරණයෙන් වැඩුණු රබර් වතු වල සශ්‍රීක ලෙස නොවැඩේ. ලංකාවේ, ජාව රටේ සහ ඇසුම් රටේ තේ වතු වල මායිම්වල හා බඩ වැඩිවල “ටැප්‍රොසියා කැන්බිඩා” ඩී. සී. නම් ගස් වගී පිළිගත් වැවිල්ලකි. නමුත් මේ ගස් වගී ප්‍රාවන්කෝර් පළාතේ තේ වතු වල අධික වර්ෂාව සෘතුවේදී මැරී යන්නේය. එසේද වුවත් විශලි සෘතුවට පසු ජූනි මාසේ සිට අගෝස්තු මාසය දක්වා ඇතිවන වැසි ප්‍රමාණය අගල් 200යකට අධික හෙයින් මේ රටේ පවත්නා තත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස්ය.

වැඩිපුර පරික්ෂණ පවත්වාගන්නාමේ අවශ්‍යතාව.

ආවරණ පිණිස වවනු ලබන වැවිල්ලකින් සෑම අවස්ථාවලදීම ප්‍රයෝජන ලැබේ යයි බලාපොරොත්තුවිය නොහැක. තෙතමන රඳවාගැනීමට හැකිවූ භූමිවල මේ පැළෑටි වගීවලින් ප්‍රයෝජන ලැබෙන්නේ තෙත්ගතිය ආරක්ෂාකර ගැනීමට අවශ්‍යවූ සැහැල්ලු පසින් යුත් රටවල මේවා වැවීමෙන් ආන්ත්‍රදායක වියහැක. ආවරණ පිණිස වවනු ලබන පැළෑටි වගීවලින් ලැබෙන ඉඤ්ඤාවන් ද්‍රව්‍ය එකතුවීමෙන් හා එයින්ම ඇතිවන අධික තෙත්ගතියක් රඳවා ගැනීමේ බලයෙන්ද යථෝක්ත අන්තර් වලක්වා ගැනීමට හැකිවේද නොවේදැයි තවම නිශ්චය වශයෙන් කියනොහැක. ලංකාවේ පේරාදෙණියේ ලුහදී කරතිබෙන වැඩවලින් පෙනීයන්නේ ඒ අන්තර් වලක්වාගැනීමට හැකිබවය.

කල්පනාවට භාජනවියයුතු තවත් ප්‍රශ්න කීපයක් තිබේ. ආවරණ ලබාගැනීමේ මට අත්හදා බලනලද බොහෝ පැළෑටි වගී, උඩට ඇදීයන සිරිතක් තිබෙන නිසා සමහර වැවිලිවලට ඒවා සුදුසු නොවේ. තිදැරියකින් වශයෙන් තේගස් හෝ කෝපි ගස් උඩට ඇදී ඒවා වැසී නොයන්නේ නම් “මුතුන ඇටරීමා හොලන්ඩ්” යන පැළෑටි වගීයආවරණ පිණිස අවිරුද්ධතාව වැඩියහැකි ඉතා අගනා පැළෑටි වගීයක් බව නොඅනුමාන ය. ආවරණ පිණිස වවනු ලබන සමහර පැළෑටි වගීවල පැළෑටි රෝග හටගන්නා නිසා ඒවායින් වැවිල්ලේ ගස්වලටත් රෙග බෝවීමට අවකාශ ඇත්තේය. තවත් කාරණයක් නම් මේ පැළෑටි රෙග බෝවීමෙන් මැරීයා හැකි නිසා ඒ වෙනුවට වෙන පැළෑටි වගීයක් සිටවීමට සිදුවීමයි. එකම වගීයේ පැළෑටි විශේෂයෙන්ම බීජගුප්ති ගෝත්‍රයේ පැළෑටි වැවීමෙන් ඉඩම නිසරුවිය හැකිහෙයින් මාරුවෙන් මාරුව එක එක වගීයේ පැළෑටි වැවීම උචිතතාව වන්නේය. ඒ කෙසේ වෙතත් ආවරණ පිණිස වැඩියයුතු සුදුසු පැළෑටි වගී ගැණ පරික්ෂණ පැවත්වීම නොකඩවාම කලයුතුයි. දැනට ආවරණ පිණිස වවන පැළෑටි වගීවලට කවදා අනතුරක් සිදුවේදැයි යමෙකුට කියනොහැකිය. බොහෝ වතුවලට ආවරණ පිණිස පැළෑටි වගී වැවීම අත්‍යාවශ්‍යක බැවිද දැනගන්ට ලැබී තිබේ.

දැනට ආවරණ පිණිස වවනු ලබන පැළෑටිවලින් වැඩිකොටසක් මෑත කාලය කදී වගාකිරීමට පටන්ගත්තාලද ඒවා වෙත්. එයින් සමහරක් වගාකිරීමට ඉතාම හොඳ ක්‍රමය කුමක්දැයි සොයාගැනීමට බොහෝ පරික්ෂණ පැවත්වීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. ඉන්දුනීන් පැළවෙන බීජගුප්ති ගෝත්‍රයේ වල්පැළෑටි වගීවල ඇට ලබා ගැනීමට සිරිත් පරිදි දුර්කාර වී තිබේ. ගකුකාමිල එක එක කාලපරිච්ඡේදයන් තුළ එක තැනක යෙදීමෙන් මේ පැළෑටි වගී බොහොමයක් වවාගතහැක. ආවරණ පිණිස පාවිච්චිකලහැකි පැළෑටි කීප වගීයක් සම්බන්ධයෙන් සුමත්‍රා රටේ අත්හදා බලා තිබේ. මේ අත්හදා බැලීම්වල ප්‍රතිඵල අඩංගුවූ විශේෂ දැන්වීම් පත්‍රයක් නිකුත් කර තිබේ. පහසුවෙන් වැවෙන පැළෑටි වගී බෝකිරීම ඉතාම පහසු ක්‍රමය වේ. රබර් වතුවල හා තේවතු වල ආවරණය පිණිස අනුක්‍රමයෙන් වවනු ලබන “ඩොලි කොස් හොසෙයි” “ඉන්ඩිගෝ/පැරු ඇන්ඩිකා/පිලා නම් පැළෑටි වගී සම්බන්ධයෙන් ලංකාවේ පේරාදෙණියේ අත්හදා බලා තිබේ. මේවාක් වැඩි සැලකීමක් නොදක්වන ලද තවත් පරික්ෂණ ක්‍රමයක් පෙන්වන ලද්දේය. නම: මිශ්‍ර පැළෑටි වගී වැවීම සම්බන්ධයෙනි. මීට තිදැරියකින් නම් “සැන්ට්‍රොසීමා පියුබ්සිනා” නම් පැළෑටි වගීය “ඩොලි කොස් හොසෙයි” නම් පැළෑටි වගීයක් සමග මිශ්‍ර කොට වගාකිරීමයි. පළමුකී පැළෑටි වගීය මැලයා රටේ බාල රබර් වැවිලිවලට යොදනු ලැබේ. නමුත්

සම්පූර්ණයෙන් හැදිවව රබර්ගස්වලින් ඇතිවන අධික ආවරණ නිසා ඒවා පරණ රබර් වනුවලට සුදුසු නොවේ. ක්‍රමක්‍රමයෙන් ඇතිවන සෙවණේ තද ආවරණය නිසා පළමුකි පැලෑටි වගිය මැරීයන අවස්ථාවක් පැමිණේ. පැලෑටි දෙවගිය මිශ්‍ර කොට යෙදීමට යොජනාකරනු ලබන්නේ මේ අවස්ථාවේදීය. ජාවා රවේ සිසල් හණ වනුවල ආවරණය පිණිස වැවියයුතු ඉතාම හොඳ පැලෑටි වගිය “පෙසි යෝලස් ලුනෝටස් ලින්” නම් පැලෑටි වගිය බාවී දැනගන්නාදී. නමුත් මෙයින් ඇතිවන පාඩුවක් නම් ඒවා ඉක්මණින් තොවැඩීම නිසා භූමියට ආවරණයක් ලැබී මේ ප්‍රමාදයයි. වල්පැල උදුරු දැමීමට ලොකු වියදමක් නොකළොත් මේ පැලෑටි වගිය වැඩෙන්ව මත්තෙන් යටපත්වී යනවා ඇත. මේ දුෂ්කර තායෙන් මිදීමට තිබෙන එකම ප්‍රතිකර්මය නම් “පෙසි යෝලස් ලුනෝටස්” නම් පැලෑටි වගියක් සමග ඉක්මණින් වැඩෙන තවත් පැලෑටි වර්ගයක් මිශ්‍රකොට වගාකිරීමයි.

ආවරණ සහිත වැවිල්ලක් ලබාගැනීමට මීට අවිරුද්ධ සවල්ප ගණනකට පෙර ආරම්භකරණලද ඉතා පහසු ක්‍රමයක් නම් මේ කාලයේ වල් නෙලනකල පැල වගී තෝරා උවමනාවූ පැල කිසියදී අතින් වල්පැල උදුරුදැමීමයි. ඉහත කාලවලදී වතුකාරයෝ වල්පැල උදුරු ඔවුන්ගේ වතු සම්පූර්ණයෙන් ශුඛකළෝය. මෙයින් සිදුවූ විපත් වැඩිකල් ගතවෙත්ට ප්‍රථම ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂවිය මෙහි සවභාවික විපාකයක් වශයෙන් පසයේදීයාම කරණකොටගෙන ඔවුන්ගේ වැවිලිවලට අලාභ හානි සිදුවිය. ඊට පසු ඔව්හු නොකඩවාපෝර කිරීමට සහ ශාස්ත්‍රානුකූලව තනන ලද පෝර වගී යෙදීමටද පටන්ගත්හ. ඉක්බිති බොහෝ වතුකාරයෝ සම්පූර්ණයෙන් වල්පැල උදුරු ශුඛකිරීම අත්හැර ඉබේ හැදෙන පැල වගීවලට හැදෙත්ට ඉඩ දුන්නේය. නමුත් ඒවා වැඩි දිගුණුවෙන්ට ඉඩතොදී කප්පාදු කරණලද මේ වල්පැලෑටි වැඩි කොටසක් තණකොළ හෙයින් ඒවා කැපීමට “තණකොළ කැපීම” යයි නම්කරණලදී. මිශ්‍රවූ පැලෑටි වගීවලින් පොළව ආරක්ෂා කිරීමට වඩා සුදුසු පැල වර්ගයකින් එය හොඳින් පාලනයකරගැනීමේ ප්‍රශ්නය මිලගට උද්ගතවිය. තද ජීවානනක එකතු වී පස සරාච්චේ මාගීයක් ඇතිකර ගැනීමට බිජ ගුප්ති ගොත්‍රයේ පැලෑටි වගීවලින් අත්හදා බලනලදී. අධිග වෘෂටිපාතය (වණි ප්‍රමාණය) සමසමව නොබෙදියන වෘෂටිපාතය (වණිව) පසේ නිසරාගතිය, අධික ආවරණය යනාදි කරුණු නිසා එකම පැලෑටි වගියක් වැවීම නිශ්චය වශයෙන් තීරණයකර ගැනීමට නොහැකිහෙයින් මේ කාලයේදී යටකියනලද පැල වගී තෝරා නෙලන ක්‍රමය යෙදීමට තීරණය කරගන්නාලදී. එනම් : පොළව ආවරණයම සඳහා අවශ්‍ය යයි සලකනලද පැලෑටි වගී ඉගුරුවෙද්දී තණකොළ ආදී අතින් අර්ථායෝජනවත් පැලෑටි වගී උදුරු දැමීමයි.

ශත වණිධික කාලයක් මුළුල්ලේ සිට සීසාන ගොවීන් බිජ ගුප්ති ගොත්‍රයේ (මැ, මු, පච්ලේ) පැලෑටිවල අගය දැනසිටියේ විනමුත් සහ ඒ පැලෑටි වගී පෝර සමග මිශ්‍රකොට පස්යටකිරීමට යොදනලද්දේ විනමුත් වතුකාරයන් විසින් ඒ ගැණ අවබෝධයක් ඇතිකරගන්නා ලද්දේ මෑතකදීය. ගතවූ ශත වණි අවසානයේදී ආවරණ ලබාගැනීම පිණිස අත්හදාබලනලද පැලෑටි වගීවල සංඛ්‍යාව සත්තකටම ඉතා සුළුය. නමුත් දැනට අත්හදාබලාතිබෙන පැලෑටි වගීවල ගණන ඉතා ලොකුය. එසේ ද වුවත් මෙයින් විශේෂ ප්‍රයෝජනයක් ලැබීතිබෙන්නාවූද, වතුකාරයන් විසින් එක අදහසකින් හෝ තවත් අදහසකින් වවාගතයන්නාවූද පැලෑටිවල ගණන සමහර විට 20කට වැඩිනොවේ. දැනටවුවත් මේ ගැන පරීක්ෂණ පවත්වාගතයන්නේ ප්‍රධානවශයෙන් පෙරදිග රටවල වතුවලය. ඕලන්දක්කාරයන්ට අයත් පෙරදිග

ඉන්දියන් ප්‍රදේශයන්හි පමණ මේ සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ පරීක්ෂණ පවත්වා තිබේ නම් වෙන රටක් නැත්තේය. ලංකාවේ හා මාලදිවයින රටවල් ආවරණ පිණිස වඩා තිබෙන පැලෑටි වග්ග ගෙන්වන ලද්දේ යටකි ඉන්දියන් ප්‍රදේශවලිනි: ජාවා රටේ පවත්වනලද පරීක්ෂණ බිබිලියු. ආම්. වැන්හැල්ටන් විසින් කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තු වෙත සහරුවක විස්තරකර තිබේ. අප්‍රිකාවේ අළුත් වතු වඩා තිබෙන රටවල මේ ක්‍රමයේ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට සැලකිල්ලක් දක්වන ලද්දේදී නමුත් තවම ඒවා අත්හදා බැලීමේ අවස්ථාවෙන් ඉහලට පැමිණී නැත.

අන්තිමේදී ප්‍රධාන වැවිල්ලට පෝර කිරීමේ අදහසින් ආවරණ පිණිස වඩනු ලබන පැලෑටිවලට පෝර යෙදීමේ ප්‍රශ්නය වරින්වර සඳහන්කරන ලද්දේදී නමුත් ඒ ගැන වැඩි සැලකිල්ලක් දැක්වූ බවක් නොපෙනේ. නමුත් සිසාන කුඹුරුවල අමුකොළ පෝර වශයෙන් වඩනු ලබන පැලෑටි වග්ගවල අතුරිකිලි ආදිය පස්යට කිරීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රශ්නය ගැන එක්තරා ප්‍රමාණයක උනන්දුවක් දක්වා තිබෙන බව පෙනේ මේ වනාහි බිහාර් රටේ නිල් අවරිය වතුකාරයන් විසින් යොදන සාරවත් කෘෂිකම්මක භාවිතාවක් බව දැනගන්නට තිබේ. එංගලන්තයේ කුඹුරු කිරීමේදී විශේෂයෙන්ම තාවකාලික තණබිම් පෝරකිරීමේදී ජවානාක රැස්වී හුම් යට සාරවත් භාවයක් ගෙනදෙන්නාවූ ත්‍රිපණි තෘණ (උදුපියලි වග්ගයේ) සහ බීජ ගුප්ති ගොනුයේ පැලෑටි වග්ග වැඩිමට යොදාගන්නා වශයෙන් ආවරණය පිණිස වඩනු ලබන වැවිලි දියුණු කිරීමට මේ ක්‍රමය අනුව පෝරකරනු ලැබේ. මේ ක්‍රමය ගැන ඉන්දියානු තේසංගමයේ ඒදාඥ මණ්ඩලය විසින් සැලකියයුතු උනන්දුවක් දක්වා තිබේ.

මේතාක් අත්හදා බලන ලද්දවූද දැනට භාවිතාකරගත යන්නාවූද ආවරණය පිණිස වඩනු ලබන වැවිලි සම්බන්ධ ලුහුඬු සංග්‍රහයක් සම්පාදනය කිරීමට ප්‍රයත්නයක් කරතිබේ. එක එක වැවිලි වග්ගවලට යොදාගතයන ආවරණයකරන පැලෑටි වග්ග වෙන වෙන පඩිකඩවලට බෙදා තිබේ. සමහරවිටකදී නොයෙක් වග්ගවල වැවිලි වලට එකම පැලෑටි වග්ගය සුදුසුයයි පෙනී ගියේය. මේ අන්දමට එකම පැලෑටි වග්ගය නොයෙක් වැවිලිවලට යොදන්නට සිදුවීම වැළැක්විය නොහැක. ආවරණය කරණ මේ පැලෑටි වග්ග මොන කරුණුවලට අනුව වැඩෙන්නේදැයි පහසුවෙන් සොයාගතහැකිවන හෙයින්ද හණ සහ කොකෝ වැවිලිවලට ආවරණය ලබාගැනීමට මොන පැලෑටි වග්ග යෙදිය යුතුදැයි තවම හරිහැටි දැනගන්නට නොහැකිවී තිබෙන හෙයින්ද මේ පැලෑටි වග්ග පඩිකඩවලට බෙදා පිලියෙලකර තිබීම මහත් ප්‍රයෝජනයක් වන්නේය.

තේ.

තේගස වනාහි ඉබේම පදුරු සහිත නොවන ගසකි. තේ දළු ගොලුන්හට පහසුවෙන් දළුකඩාගැනීමට හැකිවන ලෙසද, රිකිලි ලා අධික පත්‍ර සමූහයක් ලබාගැනීමේ අදහසින්ද තේගස් ශාඛා අග කපනු ලැබෙත් එසේහෙයින් උසට වැවෙන වැවිලි වග්ගවලට යොග්‍යවූ ආවරණයකරන පැලෑටි වග්ග යෙදීම තේවැවිල්ලකට බාධා ඇතිකෙරේ. ගස්වල එනියාමට බොහෝසෙයින් අදාලවූද, තේගස වැසියා හැකිවූද පැලෑටි වග්ගය යෙදිය යුතුනොවේ.

තේ වහුවල ආවරණයකරන පැලෑටි වග්ග වඩනු ලබන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් අදහස් දෙකක් පිටවේ. පළමුවන අදහස නම් : පස් සේදියාම වැලැක්වීමය දෙවෙනි එක නම් පසෙහි වෘක්ෂාභාර හෝ "හියුමස්" නම් ජරාපස සංරක්ෂණය කර ගැනීම හෝ වහිනය කරගැනීමයි.

මායිම්වල තේපල සිටුවන ජාලා රටේ ආවරණයකරන පාලාටි වචනු ලබන්නේ මායිමේ බඩවැටිය දිගේය. ලංකාවේත් මේ විධියට වැවීමට දැන් ක්‍රියාකරනු ලැබේ. මේ බඩවැටි අතර එකට එක බැගින් කාණු පිහිටුවන්. භූමියේ බැවුමේ ප්‍රකාරයට ආවරණය සඳහා වඩාත්මන පාලාටි පේලියටත් කාණුවටත් අතර හේ පල පේලි එකක් හෝ දෙකක් ඇත්තේය. කාණුවේ රැස්වෙන පස් සහ කොළ රතු බුහුමවේලේම උස්ගොඩලිවලට විසිකරනු ලබන හෙයින් කල්යාණෙන් ආවරණය සඳහා වචන පාලාටි වටේ “වැරස්” ක්‍රමයේ පාත්ති (ගල්වැටවල් හවටු වශයෙන්) සැදෙත්. ආවරණය කරන පාලාටි සිටවනු ලබන්නේ දෙපේලියකටය. පාලාටි හොඳින් වැඩුණාට පසු කොළ සමූහය අඛිකම් පඳුරුවන පරිද්දෙන් බිම සිට අගල් 9ක් උසින් ඒවා කපනු ලැබෙත්. අවිරැද්දකට හහර පස්වතාවක් මේ ගස්වල අතු පාතින්. ඒවායින් ලැබෙන රිකිලි කැබලි සහ කොළ ආදිය “වැරස්” පාත්තියේ විසුරුවා උදුල්ලකින් යටකරනු ලැබේ. ‘ජාලා’ ක්‍රමයේ විසාරයක් හෝප් මහතා විසින් ලියාතිබේ.

මෙයාකාරයට හුරු පල ඉතිවැටවල් දැන් ලංකාවේ හා ඇසම් රටේද යොදනු ලැබේ.

දකුණු ඉන්දියාවේ උතුරු වුවන්කෝර් පළාතේ පවතින විශේෂ දෙගුණය නිසා එහි තේවතු වලට සුදුසු ආවරණයකරන අතුරු වැවිල්ලක් සොයාගත් බවත් පොතපතින් දැනගන්නට තැන.

මේ පලඉති වැටවලට සිටවන ගස් ජාති හැර බිම දිගේ වැවෙන සාමාන්‍ය අතුරු වැවිලි ඇත්තාහ ඇසම් රටේ ආවරණය කරන අමුකොළ පෝර වගී යොදන්. තුන්මාසයක් හෝ භාරමාසයක් වයස්ගතවූ පසු ඒවා පස්යට කරන්.

දකුණු ඉන්දියාවේ සහ ලංකාවේ බැවුම් සහිත ඉඩම්වල පස්සේදියාම වැලක් වීමට වඩාත්ම උවමනා බැවින් අවිරැද්ද දෙකක් පවතින අතුරු වැවිලි ගැන අත්හදා බලා එයින් කීප වගීයක් දැනට විශාල වශයෙන් පාවිච්චිකරනු ලැබේ. මෙවැනි වැවිල්ලකින් ප්‍රධාන වශයෙන් අදහස්කරන්නේ රසායන ක්‍රමයෙන් හා කම්මාන සාධක බලයෙන් පසෙහි ඇතිවන සාරවත් ගතිය සේදියාමෙන් ඉඩමට සිදුවන හානි අඩුකරගැනීමයි.

වෘක්ෂාභාර සහ පොළවේ රුවරය ඇදගැනීමට මේ අතුරු වැවිලි තේපඳුරු සමග තරගකරන හෙයින් ඒවා වැවීමෙන් තේ වැවිල්ලට ප්‍රයෝජනයක් ලැබේද නැද්දැයි නිතරම සැලකියයුතු ප්‍රශ්නයකි. මෑතකාලයේදී ලංකාවේ වඩා තිබුණ තේවතු වල “ඉන්ඩිගොප්පරු ඇන්ඩ් කැපිලා” නම් අමුකොළ පෝර වගී වැවීමෙන් පාඩුවක් සිදුවී නැතිබව පෙනේ. ඒ කෙසේ නමුත් පස සකස්කිරීම, පෝරකිරීම, වගාකිරීම, අතුරු වැවිල්ලට සංග්‍රහ කිරීම ආදී කරුණු සම්බන්ධයෙන් පරික්ෂණ පැවත්වීමට මේ වගීයේ අමුකොළ පෝර වගීයක් වැවීමෙන් බොහෝ භාරුණු ඉදිරිපත්වේ. තුන් භාරමාසයක් ගතවූපසු පස්යටකිරීම සඳහා අතුරු වැවිලි බොහෝසෙයින් වචන ඇසම් රටේදී පවත්වන ලද අත්හදා බැලීම්වලින් පෙනී යන්නේ ඒවා වෘක්ෂාභාර සහ රුවරය ඇදගැනීමෙන් තේගස්වලට යොදන පෝර ඇද ගැනීමට තරගකරන බවයි. මේ කරණකොටගෙන නෙලන තේ දළවල ප්‍රමාණය බොහෝසෙයින් අඩුවේ. නමුත් ඒවා පස්යට කිරීමෙන් තේදළ හුඟක් නෙලාගත හැකිවේ.

ජාලා රටේ පලඉති වැටවලට සේදීමට සුදුසුයයි පිලිගෙන තිබෙන අතුරු වැවිලි වගී නම් : “ක්‍රිටෝරියා කපති ෆෝලා (බැත්ත) “ලියුසිනියා ග්ලෝක” (බැත්ත) සහ “වැප්ප්‍රෝසියා කැන්ඩිඩා” (D. G.) වෙත්.

“ක්‍රීටෝරියා කප්නිෆෝප්ලා” (බැන්ක්) මේ වනාහි මලක්කේ, සිංහප්පුරුවේ, ජාලා රටේ සහ අමෙරිකාවේ උෂ්ණ ප්‍රදේශයන්හි නම්නව වැවෙන අවිරුදු දෙකක් පවතිනපදුරු සහිත පැලෑටියකි. ඇට පේලිවල සිටිමෙන් මේ පැලෑටිය බෝවේ.

“ජාලා” අවිරුදු කීපයක් වේලේ සිට මේ පැලෑටිය පැලඹුණි වැටවලට සහ කුඹුරුවල අහල් දිගේ පස් ඒකාබද්ධකිරීමට වඩනු ලැබේ.

“ඇසෑම්.” මේ වනාහි 1915හේ අවිරුද්දේදී ජාලා රටෙන් ගෙන්වනලදුව මෙහිද සතුටුදායක ලෙස වැවෙන පැලෑටියකි. එය අවිරුද්දකට තුන් හතර වතා වක් කප්පාදුකල යුතුයි.

“සිලෝන්.” මේ වනාහි 1922 අවිරුද්දේදී මේ රටට ගෙන්වන ලද්දකි. ජූනි මාසේදී මේ පැලය වගාකිරීමට පේරුදෙනියේදී අත්හදා බැලීමේදී හයමාසයක් ඇතුලතදී එය අති ඝනවත් ඝනවත් අතර උසට වැඩි සනවු පදුරු සහිතවිය. ඊට පසු එය කීපවතාවක් කොටට කපනලදුව ඉතා ඉක්මණින් සහ සනීප ලෙසත් වැඩුනේය. වෙනත් නොයෙක් අතුරු වැවිලි අත්හදා බලා සඵලනු වූ පස් සේදී හිය බැවුම් සහිත හිස් ඉඩම්වල මේ පැලෑටි වඩිය මාර්තු මාසේදී වවනලදුව ඉතා ඉක්මණින් වැඩි නමමාසයක් ඇතුලතදී අනඹි බඩවැටියක් සෑදුනේය.

“ලිවිසිනා ග්ලෝකා” (බැන්ක්.) මෙය සමහරවිට අමෙරිකාවේ ත්‍රිෂ්ම ප්‍රදේශ යන්හි හැදෙන කුඩා ගසකි. නමුත් එය ආසියාතික රටවල හා අමෙරිකානු රටවල උෂ්ණ ප්‍රදේශයන්හි සාමාන්‍යයෙන් වැවෙන ගසකි. ජාලා රටේ පැලඹුණි වැටවල ට වඩන අතුරු වැවිල්ලක් වශයෙන් එය සාමාන්‍යයෙන් වඩනු ලැබේ. පැලඹුණි වලින් සහ අතු කැබලි වලින්ද එය බෝවේ. මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 4000 ක් හෝ 5000 ක් දක්වා උසට එය මනාසේ වැඩෙන්නේය. බිම පතිතවන ශාඛාවලින් පස් සේදී යාම වැලකෙන නිසා අතුරු වැවිල්ලකට එය ඉතා යෝග්‍යයයි. නමුත් පැල ඉති අවිරුද්දට තුන් හතර වතාවක් කොටකර කැපිය යුතුයි. තේ ගස්වල හුලං නොවැදීමට ආවරණයක් වශයෙන්ද එය වඩනු ලැබේ. එයින් ලැබෙන මද සෙවණ තේ ගස්වලට ප්‍රයෝජනයයි කියනු ලැබේ.

ඉන්ඩිගෝපැරු ස්පර්ටිකෝසා (මිල්) අමෙරිකාවේ උෂ්ණ ප්‍රදේශයන්හිද බටහිර ඉන්දියානු කොදෙව්වලද වැවෙන ගසකි. ලංකාවේ සහ ඇසෑම් රටේ මෙය අත්හදා බලනලදුව සුදුසු වගීයක්යයි වාර්තා කර තිබේ.

ඉන්ඩිගෝපැරු ඇරුක්වා (හොක්ස්ට්.) නැගෙනහිර සහ දකුණු අප්‍රිකාවේ හැදෙන ගසකි.

මේ වනාහි ඇසෑම් රටේ තේවතු තිබෙන පලාත්වල හොඳින් හැදෙන්නාවූද, පැලඹුණි වැටවල සිටිමට සුදුසුවූද ගසකැයි වාර්තා කර තිබේ. ලංකාවේ පේරුදෙ නියේදී මෙය අත්හදා බලනලදුව පැලඹුණි වැටවල වැඩීමට සුදුසුයයි ප්‍රචමයෙන් පෙනීහිය නමුත් 18 මාසයක් ගතවූවිට සහ තෙවරක් කප්පාදුකල පසු එය මැරී සහ බව වාර්තා කර තිබේ.

ඇසෑම්. මේ පැල වගීය වගා කරනු ලබන්නේ ඇට වලිනි. කඳුකර පලාත්

වල ඒවා හොඳින් වැවෙන බව කියනු ලැබේ. තැනිතලාවන්හි මායිම්වල ඒවා පැළ ඉති වැටක් මෙන් සිටවනු ලැබේ.

වැප්‍රොෂියා කැන්ඩිඩා (D.O) බොහෝ මැඩොලා අවිරුද්ධ 2 ක් පවතින නම් නව හැදෙන පැළෑටියකි. ජේෂ්‍රිවල සිටවන ඇටවලින් ඒවා බෝවෙත් ඇට එකතැනට එකතුකරනලද ගන්ධ කාමලයෙහි විනාඩි 10 ටත් 20ටත් අතරේ කාලයක් පෙන වීමෙන් හොඳින් පැලවේ. මේ පැළෑටිය බොහෝ අවිරුද්ධ ගණනක සිට ලංකාවේ, මැලයා රටේ, ජාමා රටේ සහ ඉන්දියාවේ වගා කරනලදී එය වවනු ලබන්නේ බොහෝ සෙයින්ම “ක්ලිටෝරියා කප්මිප්ලියා” නම් පැළෑටිය වචන විධියටය නමුත් දිගිකාලයක් ඒ පැළෑටි වගීය තබා ගැනීමට උවමනා නම් මල් සහ ඇට හටගන්ව ප්‍රථම ඒවා කප්පාදුකල යුතුයි. මේ අන්දමට ඒවා වවනු ලැබුවොත් ලංකාවේ අවිරුද්ධ 4 ටත් 7ටත් අතර කාලයක්ද ඇසෑම් රටේ අවිරුද්ධ 3ක්ද පවතින්නේය. ඇසෑම් රටේ තේවතු වල මේ පැළෑටි වගීය වැවීමෙන් අවිරුද්ධ 2ක් ගත වනතුරු කිසි වෙනසක් සිදුනුත බවත්, තුන්වන අවිරුද්දේදී සැලකියයුතු දියුණුවක් තිබුණබවත් කියනුලැබේ. දකුණු ඉන්දියාවේ පල්හි සහ ට්‍රැවන්කෝර් දිසත්‍රික් කවල තේවතු වල වචනලද මේ පැළෑටිවලින් ලොකු කොටසක් මෝසම් හුලං කාලයේදී ඇතිවූ තද වණිව හේතුකොට ගෙන මැරියාමෙන් වැඩි සඵලයක් නොලැබුණෙයයි වාර්තා කර තිබේ. ඔලන්දක්කාරයන්ට අයිති පුළුදිග ඉන්දියන් ප්‍රදේශයන්හි මේ පැළෑටි වගීය අත්හදා බැලීමෙන් ලැබී තිබෙන ප්‍රතිඵලවල විසාර වාර්තාවක් වැන්හැල්ටන් මහතා විසින් ලියනලදී.

වැප්‍රොෂියා හුකරියා නා මේ පැළෑටි වගීය ජාමා රටේ වතු වල ජේෂ්‍රිවල සිට වීමෙන් ඒකාබද්ධ බඩවැටියක් වෙන බැව් කියනු ලැබේ නමුත් එය අවිරුද්දකට දෙකකට වැඩි කාලයක් නොපවතින්නේය.

අවිරුද්ධ දෙකක් කප්පවතින බිම දිගේ වැවෙන ඇවරණය කරණ වැවිලි.

ඉන්ඩිගෝපැරා ඇන්ඩිකැපිලා (ජැක්.) ආසියාතික ශ්‍රීෂ්ම රටවල අවිරුද්ධ දෙකක් පවතින බිම දිගේ විසිරියන පැළෑටියකි

“ට්‍රැවන්කෝර් දකුණු ඉන්දියා.” මේ වනාහි දැනට ව්‍යාප්තවන අතුරු වැවිලි වලින් ඉතාම වැඩි ප්‍රයෝජනය ලබාගතයැකි පැළෑටි වගීයක් බැව් “පුර්මේඩ්” තේ ස්වේෂමෙන් නිකුත්කරණලද වාර්තාවල සඳහන්වේ. මේ පැළෑටි වගීය පවා මෝසං හුලං කාලයේදී පවතින අධික වණිවට මැරියන්නේය.

ලංකාවේ මේ පැළෑටිය දකුණු ඉන්දියාවෙන් ලංකාවට බෝකරන ලදුව පළමුවෙන්ම 1921කේ අවිරුද්දේදී පේරාදෙණියේදී වචනලදී. මෙය තේ පඳුර අතරේ අඩි දෙකක් පරතර ඇතු වැවීමෙන් පස්මාසයක් ඇදුලනදී බිම දිගේ ඇදී යන සම්පූර්ණ අතුරු වැවිල්ලක් වන්නේය මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 500යේ සිට 6000ක් දක්වා උස්වූ ඉඩම්වල එය සඵල ලෙස වැවී තිබේ. තේ වතු වල කියම වශයෙන් මේ පැළෑටි වගීය වවා අත්හදා බැලීමෙන් ලැබී තිබෙන අළුත් ආරංචිවලට අනුව තේ පඳුරුවල අධික ලෙස කොළ වැඩි යහපත් පෙනීමක් ඇතිවූ නමුත් අස් වැන්නේ කියම දියුණුවක් ඇතිවූබවත් වාර්තා කර නැත. මේ ගැන කියයුතුව තිබෙන්නේ තේ පඳුරුවලට හානියක් නොවී තිබුණ බව පමණකි. මෙය බෝකිරීමට

රෙකමදුරු කරතිබෙන ක්‍රමය නම් තවානක ඇට හෝ අතු කැබලි සිටවීමයි මෙ සින් හටගන්න පැල අභියක් පමණ උස්වූ පසු තැම්පත රිකිලි කප්පාදකල යුතුයි. තේ පදුරු පේලි අතර අභි දික් පරතර ඇතිව අතු කැබලි 3ක් හෝ 4ක් එකට සිට විය යුතුයි. අක්කරයකට තාවනකින් ලැබෙන අතුකැබලි අක්කර 70ක තේ වත්තකට ප්‍රමාණවේයයි කියනු ලැබේ.

ජාවා. මේ වනාහි අතුරු වැවිල්ලක් වශයෙන් ප්‍රමාණයක් නොව ගවයන්ගේ ආතරයක් වශයෙන් ඉතා ප්‍රයෝජනවත් පැලෑටියක් බව 1925හේ 1926හේ ජාවා රටේ ප්‍රසිද්ධ කරනලද පොත් පත් ආදියේ සඳහන් කරතිබේ.

ඩැස්මෝනියම් ට්‍රිපොලෝ රම් (D. T.) ඩැස්මෝනියම් හැටරෝ පිලම් (වෝල්.) මේ වනාහි සාමාන්‍යයෙන් සමකලාපයෙහි ප්‍රදේශයන්හි හැදෙන පැලෑටි වර්ගයකි:

“සිලෝන්” මේ ගස්වල ඇට ඉල්ලුම්කරුවන් තරමක් සිටිනබව කියනු ලැබේ මේ පැලෑටි වර්ගය පදුරු සහිතවීමෙන් තේගස්වලට ගුණයක් නොමැතියයි ඉංග්‍රීසි ගොවිකම් සභාවේ සඳහන්වේ. පසට වාතය වැද්දෙන ලෙස එය වරින්වර ගැ රුප්පුවකින් පස සමග මිශ්‍රකල යුතුයි. මේ පැලෑටිවලින් තේවලට හානි පැමිණෙන බවත් ඒවායේ මුල් පැදුරක් මෙන් ඒකා බඩවීමෙන් පසට වාතය ඇදගැනීම වැලකෙන බවත් දික්බය වන්නේ බර්තවි මහතා එම සභාවේම ප්‍රසිද්ධකර තිබේ.

ට්‍රැවන්කෝර් සවුන් ඉන්ඩියා. වෛෂා කාලයේදී මේ පැලෑටියෙහි පොළව වැසී ගිය බවත් ග්‍රීෂ්ම කාලයේදී මේ පැලෑටියෙන් පොළව වැසීගිය බවත් ග්‍රීෂ්ම කාලයේදී එය මැරීගිය බවත් පිර්ෂේඩ් තේ ස්වේෂමේ වාතීවේ සඳහන්කර තිබේ.

ඩැස්මෝනියම් පොලිකාර්පම් (D.C.) ඩැස්මෝනියම් හැටරෝ කාර්පම් (D.C.) ඕස්ට්‍රේලියාවේ සහ ආසියාවේ ග්‍රීෂ්ම ප්‍රදේශවල හැදෙන පැලෑටියකි.

පානබුරුමයේ විගොවිතැනට පෝර කිරීම. Manuring of Paddy in Lower Burma.

පහත බුරුමයේ වි ගොවිතැනට යොදා තිබෙන කුඹුරු 950,000යම මේතාක් සිටිත් වශයෙන් පෝර නොකරන ලද්දේය. වෙලදුම් පිණිස උපදවන බුරුම හාල් සියල්ලම ලබාගන්නේ මේ කුඹුරුවලිනි. මේ ඉඩම්වල අවිරුද්ධතා මඩ නවටුවක් ඇතිවීමෙන් පසෙහි සාරවත් ගතියක් පවතිනබව පිටරටවල මනුෂ්‍යයෝ චාල්පතා කර සිටිත්. නමුත් ප්‍රධාන වි ගොවිතැන සම්බන්ධයෙන් මෙවැන්නක් සිදුනොවේ. පහල ඩෙල්ටාවේ සමහර පෙදෙස් හැර මඩ නවටුවකින් වැසියක මේ ඉඩම් පිහිටා තිබෙන්නේ ගංවතුර ගැලීමෙන් මහත් අලාභ හානි සිදුවන පෙදෙසක නිසා එහි

ඒ ගොවිතැනෙන් ලාභයක් ලැබීම අනුමාන සහිත කාරණයකි. එසේ හෙයින් මේ ලිපියේ ඒ ගැන කරුණු ගෙනහැර දක්වනු නොලැබේ. ඒ ගොවිතැන් කරන ප්‍රධාන පෙදෙස අවිරුද්‍රපතා මඩතටුවකින් වැසි නොයන්නේය. දවස් 150කින් හෝ දෙසියයකින් ගොයම් පැසෙන ප්‍රමාණයට වැසි ජලය අල්ලන තරම් කුඩා නියරවලින් වටකරනලද මේ පෙදෙස අවිරුද්‍රපතා මඩතටුවකින් වැසි නොයන්නේය. දවස් 150කින් හෝ 200කින් ගොයම් පැසෙන ප්‍රමාණයට වැසි ජලය අල්ලන තරම් කුඩා නියරවලින් වටකරනලද මේ පෙදෙස මුහුදු මට්ටමින් එක්තරා ප්‍රමාණයකට උස්ව පිහිටා තිබේ. මෝසම් සුලං කාලවලදී බුරුමයේ ගංගාවලින් ගලායන චතුරන් අලාභ හානි සිදුනොවන ප්‍රමාණයට මේ පෙදෙස උස්ව පිහිටා තිබේ.

මහා සුබයෙන් පසු ඒවල මිල වෙනදට වඩා වැඩිවී තිබුණ හෙයින් මඩ තට්ටු වලින් වැසිගිය පහත් ඉඩම් කට්ටිවලත් ඒ ගොවිතැන් කිරීමට බෙදියම් ලැබුණේය. පසුගිය අවිරුද්‍ර කීපය තුළ ඒ ගොවිතැනට ජල ගැල්මෙන් මහත් අලාභ හානි සිදුවූ බැව් අසන්ට ලැබුණේ මේ කාරණය නිසාය. මක්නිසාද යතහොත් වැඩි වශයෙන් අලාභ හානි සිදුවුනේ මෑතදී ඒ වැපිරීම ආරම්භකරනලද පහත් පෙදෙස්වල හෙයිනි.

නීත්‍ය සාරවත් ගතිය.

නොකඩවාම අවිරුපතා ගොයම් කපන කුඹුරුවල පෝර නොදමන කල්හි ඒවා නිසරුවන්නේය. ඉඩමෙන් ලොකු කොටසක ප්‍රාරම්භයේදී තිබුණ සාරවත් ගතියක් පවතින බැව් පෙනීයයි. අවිරුපතා ගොයම් කැපීමෙන් නැතිවී යන වෘක්ෂාභාර පොළොව සවහාවික ලෙස කැඩීයාමෙන් නැවත ඇතිවී යටකියනලද නීත්‍ය සාරවත් ගතිය අඩුවූ බවක් දැනට සකස්කර තිබෙන ගණන් ලෙබනවලින් නොපෙනේ. 1913-14ටත් ඉහත නිකුත් කරනලද ඉඩම් නිරවුල් කිරීම පිළිබඳ වාණිවලින් මෙය ස්ථාවර වන්නේය. මේ අවිරුද්දේ සිට අක්කරයකට උපදින අස් වැන්නේ ප්‍රමාණ සංසන්දයකර බලාගතහැකි ලෙබන ඇත්තේය. නිදහීනයක් වශයෙන් හත්තවඩිනි දිස්ත්‍රික්කයේ ඉඩම් නිරවුල් කිරීමේ වාණි කියවා බැලීමෙන් 1872කේ සිට 1910 දක්වා නිකුත්කර තිබෙන වාණිවල පරිදි ඒ කාලයතුළ වැඩ කරනලද ඉඩම්වල සරුගතිය අඩුවූ බවක් නොපෙනේ. මේ වාණිවල පෙන්වා තිබෙන ගණන් ලෙබනවලින් පෙනීයන්නේ රටේ දැනට පිළිගෙන තිබෙන අක්කරයකට උපදින අස්වැන්නේ මධ්‍යස්ථ ප්‍රමාණයට වඩා අස්වැන්න ලැබී තිබෙන බවයි. එසේහෙයින් දැනට පවත්නා ගොවිතැන් ක්‍රමයට අනුව පහත බුරුමයේ බොහෝ කාලයක් යනතුරු අවිරුද්‍රපතා අස්වැන්න සම්බන්ධයෙන් සිදුවන වෙනස් වීම් පැත්තක තිබියදී අක්කරයකට මධ්‍යස්ථ වශයෙන් අවිරුද්දකට වී රැත්තල් 1500ක් ලැබෙනබව පිලගත්තාට වරදක් නොවේ.

මේ කරුණුවලට අනුව ලැබී තිබෙන අස්වැන්නේ ප්‍රමාණය සැහෙන තරම් සුදුසුකම් කල්පනාකරනු ලැබේ. තවද එය සම් කලාපයේ රටවල ලැබෙන අස් වැන්නේ ප්‍රමාණයට වැඩි වෙනසක් නොවේ. 1926යේ අවිරුද්දේදී වී වපුරනලද ප්‍රධාන රටවල වගාකර තිබෙන කුඹුරුවල ප්‍රමාණය හා එයින් ලැබී තිබෙන හාල් වල ප්‍රමාණයද කෘෂිකම් ගණන් ලෙබන පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර වාර්ෂිකයේ පෙන්වා

තීබෙණ කරුණුවලින් සම්පාදනය කරණලද පහත සඳහන් ලෙබණයෙන් පෙනීයයි. එක එක රටවල අස්වැන්න සටහන්කරගැනීමේ ක්‍රමය වෙනස්වන හෙයින් මෙහි පෙන්වා තිබෙන ගණන් සාමාන්‍ය ගණන් ගැටියට සැලකිය යුතුයි. වී ගොවිතැන් කරණ විශාල රටවලින් එකක්වන චීනයේ අස්වැන්න ගණන සඳහන්වී නැත. මෙය මතු සඳහන් නිදසියෙන් පැහැදිලිවේ. ඉන්දියාව සම්බන්ධයෙන් පෙන්වා තිබෙන අක්කර ගණන ලැබී තිබෙන්නේ වගාකරණලද අක්කර ගණනට අනුවය. නමුත් බුරුමයේ අක්කර ගණන ලැබී තිබෙන්නේ පැසුණු කුඹුරුවලින් ලැබී තිබෙන අක්කර ගණනට අනුවය.

වී ගොවිතැන් කරණ ප්‍රධාන රටවල්.

රටේ නම.	අක්කර ගණන.	අක්කරයකින් උපදින ගණන රුපතල්.
ඉන්දියාව ...	79,134,000	1,281
චීනය ..	12,795,000	
ඉන්දු චීනය ...	8,356,000	1,041
ජාපා ...	7738,000	1,378
ජපන්රට ...	7,157,000	2,875
සියම් ...	4 252,000	1,680
පිලිපයින් දූපත් ...	3,885,000	1,014
කොරියා ...	2,038,000	1,565
ප්‍රන්සගිනියා ..	1,400,000	890
පෝර්මෝසා ...	1,372,000	1761
මැඩගස්කාර ...	1,323,000	960
බ්‍රෙසිල් ...	1,014,000	1,130
අමෙරිකාවේ එක්සත් රාජධානි	829,000	2,252
ලංකාව ...	664,000	676
බ්‍රිතාන්‍ය මැලයා ප්‍රදේශය ...	583,000	1,006
සෝවියට් රුසියාව ...	400,000	1,050
සියරුලියෝන් ...	365,000	1,503
ඉතාලිය ...	191 000	4,062
මිසරය ...	123,200	2,847
සැනිගල් ...		890
ස්පාඤ්ඤය ..	121,000	5,800
මැක්සිකෝ ...	118,400	4,360

ස්පාඤ්ඤය, ඉතාලිය හා ජපන් රටෙන් ලැබී තිබෙන අස්වැන්න ප්‍රමුඛස්ථානයක් දරන්නීය. බොහෝ අවිරුද්ධ ගණනක් වේලේ සිට මේ රටවල් බලගතු ගොවිතැන් ක්‍රම යෙදීම හේතුකොටගෙන අධික අස්වැන්නක් ලැබී තිබේ. නමුත් 1916 අවිරුද්ධවනතුරු අමෙරිකාවෙන් ලැබී තිබෙන අස්වැන්නේ ප්‍රමාණය බුරුමයෙන් ලැබී තිබෙන අස්වැන්නේ ප්‍රමාණයට ඉතා කිට්ටුබව දැනගැනීම ප්‍රයෝජනවත් වන්නේය. නමුත් දැනට පෙන්වා තිබෙන අධික ගණන ලැබෙන්නට වූයේ ඉතා මෑතකදී සිටය. මෙසේ අධික අස්වැන්නක් ලැබීමට හේතුවූයේ ප්‍රධානකොටම පෝර වගී වැඩිවශයෙන් යෙදීමෙනි. මේ අන්දමින්ම බුරුමයේත් අධික අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට හැකිවූයේ චීනමුත් ලාභ ලැබෙන අන්දමකට පසුගිය භාලවලදී එසේ කරන්නට නොහැකිවීය. එසේවීමට හේතු මතු දක්වනු ලැබේ.

පෝර කිරීමේ උවමනාව.

අවිරුද්ධ කීපයක් තුළ මිලාව බාදා ගොවිපලේ අත්හදා බලනලද කරුණු අතුරෙන් පහත බුරුමේ කුඹුරුවලට පෝර කිරීමේ අවශ්‍යතාව එකකි. මේ කුඹුරුවල

මෙම ලෙබනයේ අන්තර්ගත කරුණු අනුරන් ඉතා වැදගත් හැටියට සලකනු ලබන්නේමේ භූමියේ වී ගොවිතැනට ජීවත්වනායුතු මිශ්‍රවීක්ෂාරය හා ප්‍රකාශද ප්‍රධානකොටම උවමනාවයි. යවක්ෂාරය නියමවශයෙන් බාධක කරුණක් සේ නොපෙන්. ජීවත්වනායුතු ලවණය ප්‍රත්‍යක්ෂවශයෙන්ම අන්ත්‍රා සහිතය. සේවිෂන් වාතීවල ප්‍රසිද්ධකර තිබෙන අන්දමට මේ පෝර වස්වල රසායන ප්‍රභේද වල ජීවත්වන වායුව හා ප්‍රකාශද යන දෙවස් අඩු බැව් සඳහන්වන්නේය. ඊට පසුව පවත්වනලද අත්හදාබැලීමේවලින් මේ ලෙබනයේ පෙන්වා තිබෙන නිගමන හරිබැව් ඔප්පුවේ. පහතබුරුමයේ පස ඉහල බුරුමයේ පසින් වෙනස්වන්නේ එහි ඇති විශේෂ ආමල ගතියෙනි. තවද ඒ පසට හුණු සවල්ප වශයෙන් මිශ්‍ර කිරීමට හැකිවන්නේය. පසට හුණු මිශ්‍රකර අත්හදාබැලීමෙන් පස සාරවත්වූ බවත් අස් වැන්ත දියුණුවූබවත් පෙනී ගියේය. නමුත් ඊට අධික විශදමක් උවමනාවිය.

ලබාගතහැකි සවදෙශීය පෝර වර්ග.

ඉහතින් සදහන්වූ අඩුපාඩු පිරිමසා ගැනීමට පහසුවෙන් ලබාගත හැකි සව දෙශීය පෝරවස් නම් ගොම, වව්ලන්ගේ අසුවි හා මුහුදු පක්ෂීන්ගේ අසුවි වලින් යුත් “ගුවානෝ” නම් පොරවස්, මාළු පෝර, ඇට පෝර, දහසියා, කපු ඇට, පුනක් කු, අවුනොල පෝර යන ආදිය වෙත්. නමුත් පසෙහි සාරවත් ගතිය විශේෂයෙන් දියුණු කිරීමට එක එක වස්තූන් පෝර සෑහෙන ප්‍රමාණයක් ලබාගත නොහැක. මේවායින් ඉතාම වැදගත් පෝරවස් නම් ගොම පෝරයි. වී ගොවි තැනට ගොම පෝර කෙතරම් ලබාගත හැකිදැයි ප්‍රථමයෙන්ම කල්පනාකල යුත්තේය

මෙහි භාවිතා කරනලද ගොවිතැන් ක්‍රමයට අක්කර 8 ක හෝ 12 ක කුඹුරක වැඩ මිහරක් බානකිත් කරගතහැකිවේ. හරකුන්ගෙන් වැඩකරණු ලබන වී ගොවි තැනට යොදා තිබෙන කුඹුරු හැර වෙන ඉඩම් නැති නිසා වගාකර තිබෙන ප්‍රදේශයන්හි සාමාන්‍යයෙන් අක්කර 10 ක් වැඩ කිරීමට එක හරක් බානක් ප්‍රමාණවේ යයි සලකනු ලැබේ. මේ පලාතේ ඉඩම් මඩවලුරු සහිත නිසා හරකුන් බෝකිරීම ගැන වැඩි සැලකිල්ලක් නැත. කුඹුරු වැඩට හරකුන් සියල්ලමවාගේ ගෙන්වනු ලබන්නේ උතුරු බුරුමයේ වීසලි ප්‍රදේශවලිනි, මේ නිසා ගොවියාගේ කුඹුර වැඩ කිරීමට උවමනා හරකුන්ගේ ගණනට වඩා වැඩි ගණනක් ඔහුලහ තබාගන්නේ කලාභාරකිනි තවද ඔහුගේ කුඹුරට උවමනා ගොම පෝර ලබාගැනීමට ඔහුලහ හරක් පැටවුන්ද ඇත්තේ නැත. කිරි වෙලදුම සදහා ඉන්දියානු කිරිපව්විකාර යන් විසින් ගෙන්වනලද වෙන ගවයෝ කඳුකර පෙදෙස්වල සිටිත් නමුත් මුත් ගෙන් වී ගොවි තැනට පෝර නොලැබේ. පහත බුරුමයේ වී ගොවිතැන් කරණ ප්‍රධාන කොට්ඨාශ දෙකේ කුඹුරු වැඩට යොදා තිබෙන ගවයන්ගේ සංඛ්‍යාවෙන් පෙනීයන්නේ අක්කර 10 ක කුඹුරකට එක හරක්බාන සමානවන බවයි. ජේලු සහ ඉරුවහි යන පලාත්වල වතුන් සමග වගාකර තිබෙන කුඹුරුවල ප්‍රමාණය අක්කර 7,342,174 කි. මෙය ඒ පලාත් දෙකේ මුළු ඉඩම්වලින් සියයට හයක් පමණවේ. හරකුන්, එළදෙනුන්, පැටවුන් හා මිහරකුන් ඇතුළුව මෙහි සිටින ගවයන්ගේ මුළු ගණන 1,490,134කි නොහොත් බාන් 745,067කි. මේ ගණන්වල හැටියට අක්කර 10යකට එක ගවයා බැගින් සිටිනබව පෙනේ.

මීටාඩි ස්වේෂමේ තබාතිබෙනණ ගණන් ලෙබණවල ප්‍රකාර එක හරකෙකුගෙන් අවිරුද්දකට පෝරවලට ලැබෙන පෝරවල ප්‍රමාණය වොන් 3ක් හෝ ගොන් බාන කින් වොන් හයක් පමණවේ. මේ පෝර සුරක්ෂිතලෙස තබාගනු ලැබුවොත් අවිරුද්දක්වුල අක්කර 10ක කුඹුරකට පාවිච්චිකලහැක. නමුත් ගම්වල පවත්නා

කරුණාවලට අනුව පෝර ප්‍රවේසම්කර ගැනීම අගයකොට නොසලකන්. පෝර කොපමණ අපතේ යනවාද කිවහොත්. අවසානයේදී මෙයින් දෙකෙන් කොට සක්වත් ඉඩමේ ප්‍රයෝජනයට නොලැබේ. සමහර සාරවත් ප්‍රදේශවල එකතුවන ගොම ගැන ඇති නොසලකිල්ල කෙතරම්ද කිවහොත්, ඒවා නමාගේ ඉඩමට ඇද ගැනීමට කරත්ත ආදිය උවමනා හෙයින් ඇතම් ගොවියෝ ඒවා අසල කලපුවකට හෝ වෙන යම් මුල්ලකට විසිකර දමනබව මට දකින්නට ලැබී තිබේ. කුඹුරු පෝර කිරීමට සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා කරනු ලබන සිරිත නම් ඉඩම්වල තැන් තැන්වල එළිමහනේ එකතුවී තිබෙන ගොම තවත්වල විසුරුවා හැරීම පමණකි. මේ අන් දමට ඉඩමෙන් 10යෙන් කොටසකටවත් පෝර නොලැබේ ඉඩමේ ප්‍රධාන කොට සට පෝර කොහෙත්ම නොලැබෙන්නේය. මේ පෝර ප්‍රමාණයෙන් පමණක් නොව සුදුසුකමින්ද අඩුවේ. හරකුන්ට ආහාර වශයෙන් දෙනු ලබන්නේ තැන් තැන්වල එකතුවන තණකොළ පමණකි. එළිමහනේ රැස්කර තිබෙන පෝර වනුවට දියවීමෙන් එහි සාරවත් ගතිය අඩුවන බව රසායන පරීක්ෂණවලින් පෙනීයයි.

පෝර වගීවලින් ඉතා හොඳ පෝර වගීයවන මේ ගොම පෝර යෙදීමේ ක්‍රම යද, රැස්කිරීමේ ක්‍රමයද, දියුණුකිරීමට අවශ්‍ය ඇත්තේය. මේ අදහස සඵල කරගැනීමට කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව ප්‍රයත්න දරයි. මේ ව්‍යාපාරය කෙතරම් සඵලවුවත් සැහෙන පමණ ගොම පෝර ලබාගත නොහැකිබව සත්‍යයකි. ඉඩ මක් දියුණුකිරීම කෙසේ වෙතත් එහි ඇති සාරවත් ගතිය පවත්වා ගැනීමට පවා අක්කර 10යකට ලැබෙන ගොම පෝර වොන් තුන ප්‍රමාණ නොවනබව කලාපනා වට ගතයුතුයි

ග්වහෝ නම් මුහුදු පක්ෂීන්ගේ පෝර, මාළුපෝර, ඇටපෝර, දහසිතා, කපු ඇට පුනක්කු ආදිය පෝර වගී විශේෂයන්ම පළමුවෙන් කියනලද තුන් වගීය උවමනා ප්‍රමාණයට ලබාගත නොහැක. සාමාන්‍ය ගොවිතැනට වඩා මේ පෝර වගී වෙනත් කටයුතුවලට උවමනා හෙයින් ඒවායේ මිල අධිකය. පෝර වගීවලට පමණක් යොදන ලබන වවුළු පෝර, මුහුදු පක්ෂීන්ගේ අසුවිලිත් සාදන පෝර වතු වවත්තන්ට අධික මිලට විකුණන ලබන්. මේ පෝර වගී වී ගොවිතැනට යෙදීමෙන් අක්කරයකට ලැබෙන ආදායමට වඩා ලොකු ආදායමක් වතුවලට යෙදීමෙන් ලැබේ. අධික මිල ගෙවා මේ පෝර වී ගොවිතැනට යෙදීමෙන් හොඳ අස් වැන්නක් ලබාගතහැකි නමුත් අවසාන ප්‍රතිඵල කල්පනාකර බලනවිට අනව අලාභ වන්නේය. මිලාව ස්වේච්ඡමේ අත්හදා බැලීමිවලින් මෙය ස්ථාවරවේ. ඇට පෝර යෙදීමෙන් අලාභයක් නොවී යන්නම් ගැලවේ.

පසෙහි සරුගතිය පවත්වා ගැනීමට අමුකොළ පෝර වගී වැඩිම බොහෝදෙනා පිලිගත් ක්‍රමයකි. නමුත් පරණ කුඹුරුවලට මෙයින් වැඩි ප්‍රයෝජනයක් නොවේ. නොවැම්බර් මාසයේ ප්‍රථම භාගයේදී වනුව පැවතීමෙන් පොළව සීඝ්‍රලෙස වියලී සිමෙන්ති පිලක් මෙන් තදගතියක් ඇතිවීම හේතුකොටගෙන අමුකොළ වගී නො වැවේ. පැසිගත එන කුඹුරුවල පවා ව්‍යුරන ඇට පැලනොවෙත්. මේ කරුණු වලට අනුව නොයෙක් විධියෙන් උත්සාහකළ නමුත් එය නිෂ්ඵලවිය. නොවැම්බර් මාසේ පටන් මැයි මාසය දක්වා වනුව නොලැබෙන හෙයින් පොළව තදවීම හේතු කොට ගෙන අමුකොළ පෝර වැඩිමට දුෂ්කරතා ඇතිවේ. නමුත් ප්‍රධාන වශයෙන් වී ගොවිතැන්කරන කොළාශයට උතුරෙන් පිහිටි මැදකලාපයේ තෙත්ගතිය රඳන සමහර බිම්වල 'සන්හැම්ප්' නම් ගණ වගීය හොඳින් වැවෙනබව මාවසින් දක්නාලදී.

මේ වනාහි ප්‍රධාන සවදේශික පෝර වනී වෙන් මනුෂ්‍යයන්ගේ අසුවි මේ රටේ පෝරවලට පාවිච්චි නොකරත්. ඔවුන් ඒ පෝර යෙදීමට බොහෝ සෙයින් පිළිකුල්කරන හෙයින් “ගත වූ 40ක රජකිය ගොවියෝ” නම් පොතේ විස්තර කර තිබෙන පරිදි විනයේ සහ ජපන් රටේ මේ පෝර යෙදීමෙන් ඇතිවී තිබෙන දියුණුව මේ රටේ කිසිකලෙක ඇතිකරගත නොහැකිබව පෙනීයයි.

ශාස්ත්‍රානුකූලව සංයෝගකරනලද ගොවිපල් පෝර ගැන බුරුමරට ආසාවක් දක්වා තිබෙන බැව් පෙනේ. නමුත් ඒවා සෑදීමට අධික වියදමක් උවමනාවේ. මිලාබ් ජාදෙශයේ පවත්වනලද අත්හදා බැලීම්වලින් පෙනීයන්නේ මේ පෝර වනීය යෙදීමෙන් ලාභයක් ලැබිය නොහැකි බවයි. කෙසේ නමුත් ඒවා පාවිච්චි කිරීම අත්හැර නොදමනලදී. ඒවායින් තවම අත්හදාබැලීම් පවත්වාගනස්ත්.

ශාස්ත්‍රානුකූලව නතනලද පෝර වනී.

මේ රටේ තිබෙන ඉන්දියවත් පෝර වනී සවල්පය වැඩිකරගැනීමට පිටරට වලින් පෝර ගෙන්වීමේ ප්‍රශ්නයද පසුගිය කාලවලදී වී ගොවිතැනට රටපෝර යෙදීම ගැන වැඩි උනන්දුවක් නොදැක්වීමේ ප්‍රශ්නයද මේ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වන්නේය. මිගජටික්කාර ජ්වානක සහ ප්‍රකාශනාමලවල වැදගත් සාධක මේනාක් ලබාගන්නා ලද්දේ මිගජටික්කාර ගනිකායික සහ උඩව ප්‍රකාශනාමලයෙනි. මේවා වී වපුරනු ලබන මඩඉඩම්වලට සම්පූර්ණයෙන්ම යොග්‍ය බැව් පෙනීගියේය. අක්කර යකට පුළුල් වූ උපදින වී වැනි ධාන්‍ය වනීයකට මිල වැඩි පෝර වනී යෙදීමෙන් ලාභයක් නොලැබිය හැකි බැව් ඉහතින් සඳහන් කරනලදී. ඉහතින් විස්තර කරනලද සවදේශිය පෝර වනීවලට වඩා පිටරටින් ගෙන්වනු ලබන මිගජටික්කාර ගනිකායික සහ උඩව ප්‍රකාශනාමලය යන රටපෝර ලාභ බවද පසුගිය කාලවලදී මිල උස් පහත් වීමෙන් බොහෝසෙයින් වෙනස්වූ පෝරවල සහ වීවල වටිනාකමට අනුව මේ පෝර වනී යෙදීමෙන් ලාභයක් ලැබිය හැකිද යන ප්‍රශ්නයද මතු විස්තර කරනු ලැබේ.

මහා යුධයට පෙර සහ මේ කාලයේද රුන්ගුන් නුවරදී මිගජටික්කාර ගනිකායික සහ උඩව ප්‍රකාශනාමලයට අයකරනලද මිල දක්වන වක්‍ර ලෙඛනයෙන් පහත පලවේ.

අවුරුද්ද.	වොන් එකකට වොන් එකකට උඩව ප්‍රකාශි	
	මිගජටික්කාර	කම්ලය (18—20)
	රුපියල්	රුපියල්.
1914	240	75
1919	488	150
1928	170	75

මහා යුධයට පෙර අවුරුදු 10ක කාලය තුළදී රුන්ගුන් නුවර අසල පලාත් වල වී කුඩා 100යක් රුපියල් 96ටත් 152ටත් අතරේ ගණන්වලට කමතේදී විකුණන ලද්දේය. (කුඩා 100යකට රුත්තල් 5000ක් පමණවේ.) 1914෧෪දී

කුඩා 100ක මිල රුපියල් 125කි. යුධයට පෙර අවිරුද්‍ර 10ක කාලයකුළු මධ්‍යස්ථ මිල රුපියල් 124කි. 1920න් පසු මිල රුපියල් 145හේ සිට 196 දක්වා වෙනස්විය. මධ්‍යස්ථ මිල රුපියල් 176ක්විය. මේ අවිරුද්‍රදේ කමතේදී වී විකුණන ලද්දේ රුපියල් 170ටය. නමුත් වෙන කාලවලදී සිදුනු වූ දෙයක් මේ වගී කාලය පටන්ගැන් මේදී සිදුවී තිබේ. එනම් රුපියල් 160ට පහත බැසීමය.

අක්කරයකට සාමාන්‍යයෙන් වී රත්තල් 1500ක් හෝ කුඩා 30ක් ලැබෙන්නේ නම් ඒ ප්‍රමාණ ඉඩමකට මිගජවිකාර ගනිකායින හොණබරයකට උඩව ප්‍රකාශි කාමිල හොණබරයක් මිශ්‍රකර යෙදීමෙන් අස්වැන්නේ ප්‍රමාණය 100යට 30ක් පමණ දියුණුවේයයි බලාපොරොත්තු වියහැක. අස්වැන්න දියුණුවන ප්‍රමාණය පසෙහි තනුවයට අනුව සිදුවේ. නමුත් ගණන්බලා තිබෙන යටකියතලද දියුණුව අධි කයක් නොවේයයි මැතදී පවත්වනලද අත්හදා බැලීමක ප්‍රතිඵලවලින් පෙනීයයි. මේ ප්‍රතිඵල මතු සඳහන් කරණු ලැබේ.

1914රේ අවිරුද්‍රදේදී පැවති තනියට අනුව යටකි අන්දමට පෝර යෙදීමෙන් ලැබෙන අස්වැන්නේ වටිනාකම සොයා බලමු.

මිගජවිකාර ගනිකායින සහ උඩව ප්‍රකාශිකාමිලවල වොන් එකකට රුපියල් 10/-ක් ගෙවා පලමුවන පෝර වනීය රුත්ගුන් නුවර සිට කුඹුරට ගෙනඒමට හොන් බරයකට රුපියල් 12-8ක්ද දෙවෙනි පෝර වනීය ගෙනඒමට රුපියල් 11-4ක්ද, මුළු මුදල රුපියල් 16-4ක් වියදම්මේ. වී කුඩා 100ක් රුපියල් 125/- ගණනේ කුඩා 30කට රුපියල් 37/8ක් ලැබේ. 100යට 30 මීට වැඩිවන මුදල රුපියල් 11-4කි. පෝරවල වටිනාකමවන රුපියල් 16-12හේත්, වැඩිවූ අස්වැන්නේ වටිනාකමවන රුපියල් 11-4රේත් වෙනසවන රුපියල් 5-8ක් මේ අන්දමට අලාභවන බැව් පෙනේ.

1928වේදී අනුරූපික ගණන් මෙසේය :—පෝරවල වටිනාකම රුපියල් 13 4කි. අස්වැන්නේ වටිනාකම රුපියල් 51/-කි. සියයට 30 ගණනේ දියුණුව රුපියල් 15-5කි. වෙනස රුපියල් 2-1ක් මෙසින් ලාභවේ.

මේ ගණන් පහත සඳහන් ලෙබනයේ මිට වඩා සංකෂ්පයෙන් සඳහන්වේ.

අවිරුද්‍රද.	වී කුඩා 100ක මිල.	අක්කරයකින් ලැබෙන වී කුඩා 30හේ වටිනාකම.	සියයට 30හේ දියුණුවේ වටිනාකම.	අක්කරයකට යොදන පෝර වල මිල.	වෙනස.
	රුපියල්.	රුපියල්.	රුපියල්.	රුපියල්.	රුපියල්.
1914	125	37.5	11.25	16 75	5.50
1928	170	51.0	15.30	13.25	2.50

ශාසත්‍රානුකූලව නන්‍යලද අළුත් පෝර වගී.

එක් අතකින් රටපෝර වගීවල මිල පහත බැසීමෙන්ද, අනික් අතින් විවල මිල නැගීමෙන්ද යුඛියට පෙර පවත් ඇතිවී තිබෙන වෙනස ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වශයෙන් පෙනේ. නමුත් ඉතා වැදගත් කරුණක් පැන නැග තිබේ. මේ වනාහි මිගෂටික්‍ෂාර ජීවානනකාසිත සහ ප්‍රකාශද මිශ්‍රකොට සාදනලද අළුත් පෝර වගීයක් ලැබීමයි. යුඛිය පැවති කාලයේදී මහ හඬින් පුපුරණ වෙඩි සැදීමේදී සොයාගන්නාලද ක්‍රමයකින් මේ පෝර වැඩි වියදමක් නැතුව උපදවන ලද්දේය. ඉන්දියාවෙන් මේ පෝර දෙවගීයක් දැනට ලබාගත හැකිවේ. එයින් එක වගීයක් මිලාවට ස්වේඡමේදී ගොවිතැනට තුන් අවිරුද්දක් තුල අත්හදා බලනලදී. අවට දිසත්‍රික්කවල තවත් වගීයක් දැනට අත්හදා බලාගත යනු ලැබේ. ඉහත දක්වනලද ලෙඛනයේ ප්‍රකාර අක්කරයකට යන වියදම ගණන් බැලීමෙන් එක්තරා ප්‍රමාණයක අස්වැන්න ලැබීමට එම ප්‍රමාණයම ජීවානනක සහ ප්‍රකාශද යෙදීමට යන වියදම රුපියල් 13-4ක් වෙනුවට රුපියල් 11-2ක් වනබැව් පෙනේ. තවද අය වැය ගණන් බැලීමේදී අලාභයක් සිදුවන්නේ විවල මිල කුඩා 100ක් රුපියල් 124කට අඩුවුවීමය. මේ අළුත් පෝර වගීවල තිබෙන තවත් ප්‍රයෝජනයක් නම් තනි රසායන මිශ්‍රණයක්වී තිබීමවේ. ඒවා වෙන පෝර සමග මිශ්‍රකිරීම උවමනානොවේ. ඒවා ඒකාබව්වී තිබීම හේතුකොට ගෙන පැටවීමට යන කුලිය දෙකෙන් කොටසකින් අඩුවේ.

අත්හදා බැලීමවල ප්‍රතිඵල.

1924රේ අවිරුද්දේදී අත්හදා බැලීම සඳහා මෙරටට ලැබුණ අළුත් පෝර වගීය නම් ඇමෝෆෝස්ස් නම් නිව්යෝක් නගරයෙන් ගෙන්වනලද වගීයයි. මේවා 20-20 සහ 13-48 යන වගී දෙකක් ගෙන්වන ලද්දේය. මෙයින් සතුටුදායක ප්‍රතිඵල ලැබුණේය. මේ පෝර වගීය පිළියෙලකිරීමේ ඉතා හොඳ විධිය සොයාගැනීමට පසුගිය අවිරුද්දේදී අත්හදා බැලීමක් පවත්වනලදී. අක්කරයකට යොදනලද පෝර වල ප්‍රමාණය රුත්තල් 50, 100, 200 සහ 300 දක්වා වේ. එක එක ප්‍රමාණයට පෝර යොදනලද ඉඩම් කට්ටි වෙන වෙන පේළිවල සකස්කරනලදී. එක එක පෝර වගීය හයවරක් යොදනලදී. එක ඉඩම් කට්ටියේ මහත 1/41කය. පෝර යෙදීමෙන් ඇතිවූ දියුණුව පුදුම සහිතය. සතුටු වහපත් එකක්වූයේ වී නමුත් සහ පාල වැඩෙන කාලයේදී ඉඩම් කට්ටිවල දැකියයන් අවසාන ප්‍රතිඵල සතුටුදායක ලෙස ලැබියයි බලාපොරොත්තුවූ නමුත් සාමාන්‍ය වශයෙන් ලැබෙන අස්වැන්නට වඩා දියුණුවක් ඇතිවී තිබුණේය. එනම් සියයට 47.7 සිට 118.6 දක්වා වේ. ඇමෝෆෝස්ස් 20-20 වගීයේ පෝරවලට නැව් කුලියක් සමග ටොන් එකකට වියදම රුපියල් 230ක්ද, 13-48 වගීයේ පෝරවලට රුපියල් 255ක්ද වියදම්වී වී රුත්තල් 5000කට රුපියල් 170ක් ලැබෙනම් 20-20 වගීයේ සහ 13-48 වගීයේ පෝර යෙදීමෙන් පවත්වනලද අත්හදා බැලීමවල ප්‍රතිඵල අනුක්‍රමයෙන් මෙසේය. (මෙය බුරුම රටේ කිසි වටිනාකමක් නැති පිදුරු වැඩිවීම ගැන ගණන් නොගෙනය.)

ඇමෝෆෝස්ස් 20-20 වගීය කුඹුරුවල නොමිමර 75 සහ 76, ඉඩම් කට්ටිවල මහත අක්කර 0.024යි. වී වගීය C 19-25 හයවරක් වරින්වර පෝරකරනලදී— ඉඩම් කට්ටි 32යි.

අංක	අක්කරයකට යොදන පෝර ප්‍රමාණය.	අක්කරය කින් ලැබෙන අස් වැන්න		අක්කරය කදියුණුව		අක්කරය ක දියුණු වේවරිතා කම	අක්කරය කට යොදන පෝර වල වටිනාකම	පෝරයේ දීමෙන් අක්කරයක ලැබුන දියුණුව	අක් අස්වැන්නේ දියුණුවේ ගණන
		රා.	රා.	රා.	රා.				
1	පෝර නැතුව	1250	32.2						
2	රුක්කල් 50	1846	4158	596	866	20.4	5.2	12.5	47.7
3	" 100	2096	5267	846	1975	28.12	10.4	18.8	67.7
4	" 200	2542	6504	1292	3212	43.15	20.8	23.7	103.4
5	" 300	2733	7250	1483	3958	50.7	30.12	19.11	118.6

නියම වශයෙන් වැරදි සඳහා අඩුකරණ ගණන සියයට 4.6

ඇමෝෆෝස් 13/48 වර්ගය—කුඹුරුවල නොමීමර 51 සහ 52යි. ඉඩම් කට්ටි වල මහත අක්කර 0.024. ඩී වර්ගය—U 19-26. හයවරක් වරින්වර පෝරකරන ලදී. ඉඩම් කට්ටි 32යි.

අංක	අක්කරයකට යොදන පෝර ප්‍රමාණය.	අක්කරය කින් ලැබුණ අස් වැන්න		අක්කරය කදියුණුව		අක්කරය කට යොදන පෝර වල වටිනාකම	අක්කරය කට යොදන පෝර වල වටිනාකම	පෝරයේ දීමෙන් අක්කරය කින් ලැබුන දියුණුව	අක්. ධාන්‍ය වැඩිවූ 100ට නියම ගණන.
		රා.	රා.	රා.	රා.				
1	පෝර නැතුව.	1533	3846	—	—	—	—	—	—
2	රුක්කල් 50	1971	4358	438	512	14	14.5	11.9	28.6
3	" 100	2017	5200	484	1356	16	7.11	6.5	31.9
4	" 200	2575	6071	1042	2225	35	8.22	12.12	67.9
5	" 300	2650	5659	1117	1815	38	0.34	2.3	72.9

මේ ප්‍රතිඵල ඉතා සතුටු දායකයි. මෙයින් දැනගතයුතු කරුණු කීපයක් ඇත්තේ නිතරම ඒවා ගැණ විසාර කිරීමට මෙහි අවකාශ තැත්වෙයි. නමුත් ප්‍රත්‍යක්ෂව එක් කාරනයක් නම් වී ගොවිතැනට සැහෙන පමණ රටපෝර ලබාගැනීමට හැකිවී තිබීමයි. පෝර දැමීම හේතුවෙන් ගෙන ලැබුන වැඩි අස්වැන්න වී කිරිනු ලැබූ වේලාවේදී අඩුකරන ලද්දේ නිසාවෙන් මෙහි පෝරවලද්දේ එක අවුරුද්දකට ලැබුණ ලාභය පමණකි. මේ පෝර යෙදීමේ ප්‍රතිඵල දැවුරුද්දක් තුළ පවතින බැව් මිමාණී ස්වේච්ඡාවෙන් මීට පෙර පවත්වනු ලැබූ අත්හදා බැලීම්වලින් පෙනේ. දෙවෙනි අවුරුද්දේදී ලැබුණ දියුණුව පෝර යෙදූ අවුරුද්දේදී ලැබුණ දියුණුවෙන් තුනෙන් කොටසක් හෝ දෙකොටසක් වේ. දෙවෙනි අවුරුද්දේදී නොගොස් 13/48 වර්ගයේ පෝරවලින් ලැබුණ ප්‍රතිඵලවල 20/20 වර්ගයේ පෝරවලින් ලැබුණ ප්‍රතිඵල වලට වඩා අධිකය. මේ දියුණුව බලාපොරොත්තුවන ලද්දේ ඉහත කී වර්ගයේ පෝරවල අඩංගු ප්‍රකාශදවල අධිකතාවයෙනි නමුත් 20/20 වර්ගයේ පෝර යෙදීමෙන් ශීඝ්‍රලෙස ලැබෙන අස්වැන්නේ වැදගත්කමක් ඇත්තේය. එනම් මේ පෝර වර්ග

ණයට ගැණීමෙන් අධික පොලියක් ගෙවන්ට සිදුවන හෙයින් වියදම් සඳහා මුදල් ලබාගැනීම හැකිවීමයි. ඉහත සඳහන් ලෙබනවල පොලිය වෙනුවෙන් මුදලක් නොදක්වීම මෙහි සඳහන් කළයුතුයි. නමුත් මෙවැනි මුදලක් එකතුකිරීමට තරම් ලාභයක් ඒ ලෙබනවල පෙන්වන ලද්දේය.

අක්කරයකට ලැබෙන ලාභ සොයාගැනීමට පෝර දෙවගියෙන්ම යෙදූ ඉතාම වැඩි ගණන රුත්තරු 200යකි. ටික කාලයක්තුල මේ පෝර වගී යෙදීමට පෙලඹී සිටින ගොවීන්ට සවකීය ඉඩම් පෝරකිරීම සඳහා මෙපමණ මුදලක් වියදම් කිරීම යොහොස නොවේ රුත්තරු 50හේ සිට 100 දක්වා පෝර යෙදීම ඉතා සතුටුදායකය. විපාල සිටුවීමට ප්‍රථම කුඹුරුවලින් වතුර බැස ගොස් තිබෙන කාලය ඉතාම සුදුසු කාලයවේ. ඊට පසු කුඹුරු වතුරෙන් පිරී තිබෙන කාලයේදී පෝර කිරීමෙන් පෝර නාසවේ.

ජීවානනකවලට ප්‍රකාශද සොදන ප්‍රමාණය.

මේ පෝර දෙවගිය ගැන විසතර කිරීම අවසානකරන්ට ප්‍රථම වී වපුරන කුඹුරුවලට යොදන ප්‍රකාශදම්ලවලට එකතුකරන ඉතාම වැඩි ජීවානනක ප්‍රමාණය දක්වෙන මිලාවේ ස්වේඡමේ කරණලද අත්හදා බැලීමක් සඳහන් කිරීමට මගේ සිත යොමුවේ. මේ අත්හදා බැලීම කරනලද්දේ පෝවිවිවලය. මෙහි ප්‍රතිඵලවලට අනුව මේ දෙවගිය යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය මෙසේය :—1.12, 1.3 N, P 205 මේ ප්‍රමාණය 1.2ට කීවිටුව ගණනකැයි පිළිගෙන තිබේ.

ඉතාම වැඩි ජීවානනක ප්‍රමාණය P 205 වී වගීය ( ) 15—10 දසවරක් පෝර පෙරලීම කරනලදී—පෝවිවි 60කි.

අංක	පෝර යොදන අන්දම N. N. P 205	බිම් සකස් කිරීම.	අස්වැන්න.			වී සහ පිදු රුවල බර ප්‍රමාණය.	වෙනත් කරුණු.
			බාහාර.	බොල්ල	පිදුරු.		
			Gm.	Gm	Gm.		
1	පෝර නැතුව.	8.6	29—58	0—98	45—47	1:1.54	වැරදි නිසා නියම
2	1:½	10.0	25—23	1—31	55—60	1:2.20	වශයෙන් අඩුවෙන
3	1:1	9.5	30—17	1—00	52—10	1:1.69	සියයට නියම
4	1:2	8.6	34—68	0—40	50—99	1:1.47	ගණන.
5	1:3	8.7	32—69	0—63	56—87	1:1.73	
6	1:4	9.2	28—33	0—75	58—98	1:2.07	1.6 නොහොත් 5.3

මෙහි දක්වනලද ගණන් තරමක් දුර නියමයට එකඟ නමුත් පෝර යොදන ප්‍රමාණය එයින් පෙනීයනමුත් ඒවා සම්පූර්ණයෙන්ම හරිගණන් හැටියට පිළිගනු නොලැබේ. තවද කුඹුරුවල පෝර යෙදීමේ පිළිවෙලට මේ අවිරුද්දෙන් අත්හදා බැලීම පවත්වාගෙනයනු ලැබේ. මේ බිම්වලට යවනාර ජීවානනක මිශ්‍ර පෝරද, ප්‍රකාශද නම් පෝර වගීයද යෙදීමේ නිෂ්ඵලතාවය පෙන්වීමට කුඹුරුවල පෝර යොදන පිළිවෙලට තවත් අත්හදා බැලීමක් සඳහන් කළහැක. මේ අත්හදා බැලීම සම්පූර්ණයෙන් මිලාවේ ස්වේඡමේදී මුද්‍රිත වාර්තාවේ සඳහන්වේ. මේ පෝර වගීයෙන් ලාභයක් නොලැබෙනබව පමණක් සඳහන් කිරීම මෙහිදී ප්‍රමාණවේ.

සාමාන්‍ය පෝර වග්ග වටිනාකම සන්සන්දනයකර බැලීම.

මේ පෝර වග්ග හා ඒ ඒ පෝර වග්ග වටිනාකම ගැන විස්තර කරන අතරම මේ ලිපියේ සඳහන්වූ අතින් පෝර වග්ග වටිනාකමක් දැනගැනීම ප්‍රයෝජනවත් වේ. එය මතු සඳහන් ලෙඛනයෙන් පෙනේ. කල්ගතවී ප්‍රයෝජන ලැබෙන රට පෝර හැර සවදේශීය පෝර වග්ග සහ යොදනු ලබන ප්‍රමාණය ගැන කල්පනා කරන විට රටපෝර වග්ග වටිනාකම අලාභය. ඉන්දියාවක් පෝර වග්ග අතිරේක ගුණයක් පවතින බැවින් සත්‍යයකි නමුත් මේ රටේ ඒ පෝර ලබාගත හැක්කේ සීමාසහිත ප්‍රමාණයකි, ඒවා වැඩිපුර පාවිච්චි කිරීමෙන් මිල අධිකවන බැවින් නිසැකය. "බැවස් ග්වානෝ" නම් වවලින්ගේ අසුචි පෝරවල වටිනාකමෙන් එය ප්‍රත්‍යක්‍ෂවේ.

අංක	පෝර.	රට	වොන් එකක වටිනාකම.	ද්‍රව්‍ය කොටස් වෙන් කොට දැක්වීම.			එක කොටසක මිල		රු. K 20
				N	P 205	K 20	N	P 205	
1	Ammonium Sulpher	රුන්ගුම	170	20.06	—	—	8.25	—	—
2	Super Phosphate 18/20	"	75	—	19	—	—	4	—
3	Sulphate Potash	"	205	—	—	50	—	—	4.1
4	Amophos 20/20	"	220	16.48	20	—	8.42	4.08	—
5	" 13/48	"	245	10.70	48	—	7.21	3.50	—
6	Bats Guano	කුයාක්ස්	55	5.05	1.86	0.83	8.67	4.20	4.31
7	Bone Meal (ඇට පෝර)	රුන්ගුම	85	2.04	32.78	—	4.82	2.34	—
8	මාළු පෝර	"	150	7.71	2.95	0.65	15.8	7.7	7.88
9	කපු ඇට පිරි	"	825	5.90	2.70	1.45	10.40	5.10	5.3
10	කපු ඇට පුනක්කු	"	884	6.71	2.34	1.33	10.2	4.95	5.15
11	Dineinen Phos 20/53	"	307	20.60	52.50	—	6.66	3.23	—
12	Lenna Phos 20/20	"	213.6	20.20	20.30	—	7.10	3.45	—

මේ ලෙඛනයේ අංක 12 දරණ පොර වග්ග සුදුසු අන්දමට මිශ්‍රවී තිබෙන ඉතාම ලාභ පෝර වග්ගයයි. මෑතදී මේ අළුත් පෝර වග්ග වටිනාකමේ වෙනසක් ඇති විය. නමුත් කල්යාමෙන් ඒවා පහසු මිලට ලබාගත හැකියයි බලාපොරොත්තුවිය හැක. 'ඇමෝනියම් ෆොස්පේට්ස්' නම් මහජනිතයාර ගනුකායින පෝර වග්ගට මෑතක සිට පිටරටින් ගෙන්වා ගැනීමට සියයට 15ක තීරු බද්දක් අයකරන ලදී. නමුත් මේ තීරු බද්ද වැඩිකල් අයකරන විට යනබවක් නොපෙනේ. මේ ලිපියේ ඒ ගැන කලපනා නොකරන ලදී. 'සුරියා' සහ 'සියනමයිබ්' නම් පෝර වග්ගවලින් අත් හදා බැලීම් පවත්වන ලද්දේ විනමුත් ඒවා මෙහි සඳහන් නොකරන ලදී. මේ ලිපියේ විස්තර කරන ලද පෝර වග්ග යොදනු ලබන ප්‍රමාණයටම මේ පෝර වග්ග යෙදීමෙන් එපමණ සඵලක්‍රියක් නැති බැවින් පෙනේ. වර්ෂික න්‍යාය ලෙඛනයේ මේ සම්බන්ධයෙන් විස්තර සහිත පරීක්ෂණ අනුගමනයක් නැත.

අවසානය

දැනට පවත්නා තත්‍වය මෙයින් අපට පෙනේ. බුරුම රටේ මෙතරම් විශාල වී ගොවිතැන ආරම්භකරන ලද්දේ මෑතක සිටය. 1866යේ සිට අද දක්වා වී ගොවි

තැනට යොදනලද ඉඩම් අක්කර 1,760,271කේ සිට 1,826,700 දියුණුවී තිබේ. දැන් ඉඩම්වල මූලික අළුත් සාරවත් ගතිය පවත්වා ගැනීමට සවිදේශය පෝර වගී යම්තම්වත් ප්‍රමාණ නොවේ. සාරවත් ගතිය දියුණුකර ගැනීමට නම් කිසිසේත් ප්‍රමාණ නොවේ. අක්කරයකින් උපදින අස්වැන්නේ ප්‍රමාණය දියුණුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම් එය කළයුතු මාසී කීපයක් ඇත්තේය. දියුණු ක්‍රමයේ ගොවි කම්මානොපකරණ සහ ගොවිතැන් ක්‍රමවලින් වැඩි යමක් කළ නොහැක. අධික අස්වැන්න උපදින බිත්තර විවලිනුත් ලැබිය හැක්කේ සවලා දියුණුවකි. නොවරදවාම අස්වැන්නේ විශේෂ දියුණුවක් ලබාගත හැක්කේ පෝර කිරීමෙනි.

යුධයට පෙර සහ ඊට සවලා කාලයක් ගතවනතුරුද, විවල වටිනාකම හා විගොවිතැනට සුදුසු රට පෝර වගීවල වටිනාකමෙන් ඇති සම්බන්ධතම කෙසේද කිවහොත් ලාභයක් බලාපොරොත්තුවෙන් මේ අන්දමේ පෝර කිරීම භාවිතා නොකළ යුතුයි. යුධයෙන් පසු කරුණු වෙනස් අතකට හැරී තිබේ. එනම්: විවල මිල අධිකවීමත් පරණ පෝර වගීවල මිල ඉහත පැවතුන තත්වයටම පහත බැසීමත්ය. තවත් කරුණක් නම් පහත බූරුමයේ ඉඩම්වල යොග්‍ය වූ අළුත් පෝර වගීයක් ලබාගැනීම සහ පසුගිය කාලයේදී නියම පෝර වගයෙන් සලකනු ලැබූ මිගණිකාර ගනුකායින සහ උටට ප්‍රකාශිකාමිල නම් පෝර වගී වඩා ලාභයට ගත හැකිවීමයි. යහපත් කාල ගුණයට අනුව සැහෙන ලාභයක් ලැබෙන නිසා මේ පෝර වගී යෙදීම සුදුසුයයි ප්‍රථමවරට කාශිකම් දෙපාර්තමේන්තුවට රෙකමදරු කළ හැකි හෙයින්ද පසුගිය කාලවලදී මේ පෝර යෙදීමෙන් අධික අස්වැන්නක් ලැබී තිබුණ හෙයින්ද දැන් වි ගොවිතැනට රටපෝර යෙදීම ලාභයයි සලකනු ලැබේ. සියලුම පෝර වගීවලට වඩා හොද ගොම පෝර යටපත් කිරීම මෙයින් කිසිසේත් අදහස් නොකරනු ලැබේ. නමුත් මෙයින් අදහස් කරනු ලබන්නේ පහත බූරුමයේ පවතින අතියම් ගොවිතැන් ක්‍රමයට අනුව මේ රටෙන් ලබාගතහැකි ගොම පෝරවලට රටපෝර එකතු කිරීමයි. පසුගිය අවුරුද්දේදී දකුණු පළාතේ දීසත්‍රි ක්ක 36ක ඇමෝර්පෝස් නම් පෝර වගීයෙන් අත්හදා බැලීම් පවත්වනලදී. අවශ්‍ය වූ සියලු දෙයින්ම සමත්විතවූ ආදායම් ගොවිපලක අත්හදා බැලීම්වලින් සොයාගත හැකි කරුණු මේ පළාතේ තත්වයට අනුව සොයාගත නොහැකි නමුත් පෝර යෙදීමෙන් සොයාගත් ප්‍රතිඵලවලින් පෙනීගියේ මිවාඩි ස්වේෂමේ යොදා තිබෙන ක්‍රියා පිළිවෙල අතික් කුඹුරුවලත් යෙදීම සුදුසු බවයි. එසේ හෙයින් මේ අවුරුද්දේ ගොවිතැන්ගේ කුඹුරුවල අත්හදා බැලීම් 100ක් පමණ පවත්වනු ලැබේ. මෙයින් දැනගන්නට ලැබෙන කරුණු වැඩිවන ප්‍රමාණයට අත්හදා බැලීම්ද වැඩිකරණු ලැබේ.

බූරුම රටේ ගොවිතැන් මේ අළුත් පෝර යෙදීමට කැමතිවන්නේදැයි ප්‍රශ්නයක් ඉදිරිපත්විය හැක. මගේ කලානාව නම් ඔහු කැමතිවන බවයි. මෙසේ කිරීම ප්‍රමාදවිය හැකි නමුත් එය ආරම්භ කිරීමට දුෂ්කර තාවයක් ඇතිවන බවට ලකුණු නොපෙනේ. දැන් දැන් ඇට පෝර සහ විදහයිසා පෝර කිරීම සඳහා මිලයට ගැනීමට පටන්ගෙන තිබේ. ගිය අවුරුද්දේ එක ගමක කුඹුරකට ඇට පෝර වොන් 20ක් මිලයට ගත්බව මම දනිමි. ඇටපෝරවලින් ඉඩම් සරුවීම් ප්‍රමාද වෙනවා පමණක් නොව අස්වැන්න ලැබෙන්නේත් සවලායකි. එසේහෙයින් අධික අස්වැන්න ලැබෙන අළුත් පෝර වගී ලබාගතහැකිබැවි ගොවියාට අවබෝධ වූ විට ඔහු ඒවා මිලයට ගැනීමට කැමතිවේ. මේ පෝර වගී යෙදීමෙන් ඇතිවන පලපුරුද්ද හේතුකොට ගෙන වැඩි මහන්සියක් නොවී ගොවියාට කිවිටුවකින්

ලබාගන්නැති පෝර වගී ගැන කල්යාමෙන් වැඩි සැලකිල්ලක් ඇතිවේ. ඔහුට තිබෙන ප්‍රධාන දුෂ්කර තාවයන්ගෙන් එකක් නම්: දීඬි කාලයක් වේලේ සිට ණයවී තිබීම සහ අතිරේක වියදම් සඳහා මුදල් ණයට ගැනීම. උවමතාවිටිට අධික පොලී යක් ගෙවන්ට සිදුවීමයි. හහුට මේ දුෂ්කර තාවයෙන් මිදීමට සමුපකාර සමිති පිහිටවියයි බලාපොරොත්වනු ලැබේ. එසේද වුවත් මේ පෝර වගී යෙදීමෙන් ගොවිතැන් ආරම්භ කිරීමට සැහෙන පමණ ඉඩම් හිමියෝ මේ රටේ සිටිත්. තවද වෙනස්කිරීමට කැමති ආණ්ඩු ක්‍රමයක් ඇතිවූද කුඹුරු පෝර කිරීම සඳහා පුරුණ ක්‍රම තවමත් භාවිතා කරන්නාවූද වින රාජ්‍ය පවා 1925 සහ 1926ටත් අතර කාලයේදී ප්‍රධාන වශයෙන් වී ගොවිතැනට පමණක් මිහෂටිකාර ගනිකායිත නම් පෝර වගී ඉහත කාලවලදී යෙදූ ප්‍රමාණය මෙන් දෙගුණයක් යොදා තිබෙන හෙයින් මේ රටේ මේ පෝර වගී යෙදීමෙන් වී ගොවිතැනේ දියුණුවක් ඇතිකර ගැනීම සැක සහිත කාරණයක්යයි කියනොහැක.

අළුබෝමුල්ලේ විනය සාංවත්සරික ගොවි කමාන්ත හා හසන කමාන්ත ප්‍රදේශය.

The Second Annual Agricultural Industrial Show at Alubomulla.

අළුබෝමුල්ලද, පමුණුගම සහ ඉබුල්ඉහද: මහබෙල්ලන සහ උරකඩුවද යන ස්ථානවල පිහිටි සමුපකාර සමිති තුනෙන් මෙහෙයන ලදුව යථෝක්ත ප්‍රදේශය පසුගිය මාර්තුමස 9වෙනි දින අළුබෝමුල්ලේ පිරිමි පාඨශාලාවේදී පවත්වනු ලැබීය. කළුතර සහකාර දිසාපතිතුමා විසින් ප්‍රදේශය විවෘතකරණලදී. මීට ඉහතින් පවත්වනලද ප්‍රදේශයට වඩා මේ ප්‍රදේශයේදී ප්‍රදේශ ද්‍රව්‍යයන් 324ක් පත්කරණලදී.

දකුණු කොයාශයේ කෘෂිකමික නිලධාරී මහතා පැමිණ සිටියේ දකුණු කොට්ඨාශයේ පැලරෝග පිළිබඳ ඉන්ස්පැක්ටර් මහතා විසින් උප ඉන්ස්පැක්ටර් මහතා භාරයේ මේ පළාත්වල බෝවෙන පැලරෝග පිළිබඳ ප්‍රදේශයක් ඉදිරිපත් කර තිබුණේය. බත්බාරගම කෘෂිකමෝපදෙශක මහතා විනිශ්චයකාරයා හැටියට ක්‍රියාකරමින් ප්‍රදේශ ද්‍රව්‍යයන් පිළියෙල කිරීමට ආධාරවිය. මීට පෙර පවත්වනලද ප්‍රදේශවලට අනුව මේ ප්‍රදේශයේත් කටයුතු සංවිධාන කරනලද්දේය. ඒ සඳහා ඒ. ඇම්. ක්ලැමන්ට් ඩබ්ල් මහතාට හා කෘත්‍යබිකාරී මණ්ඩලයටද පැසසිය යුතුයි. මේ ප්‍රදේශයට විශාල පිරිසක් පැමිණ සිටියාය ප්‍රදේශයේ කටයුතු සළලු බැව් පැමිණසිටි සියලුදෙනාගේම අදහසයි. ප්‍රදේශ ද්‍රව්‍යයන්ගේ මුළුගණන 693කි. මේ ප්‍රදේශයට අයත් ප්‍රදේශයන්හි පදිංචි ගොවීන්ට ප්‍රදේශය වෙනුවෙන් වවනලද ඔවුන්ගේ ඉඩම් කට්ටිවලට දැමීම සඳහා ඒ මේ දෝසමිදී රටපෝර හොන්ඩර 118ක් විකුණනලදී.